

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

Lundi

08-06-2020

Après-midi

Maandag

08-06-2020

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Question de Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'invasion de criquets dans la Corne de l'Afrique" (55003571C) 1

Orateurs: Séverine de Laveleye, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Question de Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le cessez-le-feu au Yémen" (55005033C) 2

Orateurs: Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Question de Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'incidence de l'épidémie du COVID-19 sur la lutte contre la malaria" (55005659C) 4

Orateurs: Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Question de Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La certification des systèmes d'évaluation des acteurs de la Coopération belge au développement" (55006781C) 6

Orateurs: Séverine de Laveleye, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Question de Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La réponse à la crise du coronavirus influencée par le genre" (55005660C) 8

Orateurs: Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Questions jointes de
- Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'avenir des programmes d'Enabel" (55006782C) 10

- Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'expiration de programmes de coopération" (55006793C) 10

Orateurs: Séverine de Laveleye, Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-premier

INHOUD

Vraag van Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De sprinkhanenplaag in de Hoorn van Afrika" (55003571C) 1

Sprekers: Séverine de Laveleye, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het vredesbestand in Jemen" (55005033C) 2

Sprekers: Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De impact van de COVID-19-epidemie op de malariabestrijding" (55005659C) 4

Sprekers: Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De certificering van de evaluatiesystemen van de actoren van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking" (55006781C) 6

Sprekers: Séverine de Laveleye, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De gendersensitieve respons op de coronacrisis" (55005660C) 8

Sprekers: Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Samengevoegde vragen van
- Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De toekomst van de programma's van Enabel" (55006782C) 10

- Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het aflopen van samenwerkingsprogramma's" (55006793C) 10

Sprekers: Séverine de Laveleye, Els Van Hoof, Alexander De Croo, vice-

ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Question de Wouter De Vriendt à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La situation humanitaire à Idlib" (55003650C)

14

Orateurs: Wouter De Vriendt, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Vraag van Wouter De Vriendt aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De humanitaire situatie in Idlib" (55003650C)

14

Sprekers: Wouter De Vriendt, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Question de Christophe Lacroix à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La lutte contre le sida et les IST" (55006048C)

17

Orateurs: Christophe Lacroix, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Vraag van Christophe Lacroix aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De strijd tegen aids en soa's" (55006048C)

17

Sprekers: Christophe Lacroix, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Question de Ben Segers à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'appel du HCR pour des fonds supplémentaires dans le cadre de la crise du COVID-19" (55006774C)

18

Orateurs: Ben Segers, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Vraag van Ben Segers aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De oproep van de UNHCR voor extra fondsen in het kader van de COVID-19-crisis" (55006774C)

18

Sprekers: Ben Segers, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Questions jointes de
- Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le soutien à la sécurité alimentaire en période post-COVID-19" (55006780C)

20

20

- Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La crise alimentaire" (55006794C)

20

- Christophe Lacroix à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La sécurité alimentaire" (55006799C)

20

Orateurs: Séverine de Laveleye, Els Van Hoof, Christophe Lacroix, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Samengevoegde vragen van
- Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De steun voor de voedselzekerheid in het postcoronatijdsperk" (55006780C)

20

20

- Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De voedselcrisis" (55006794C)

21

- Christophe Lacroix aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De voedselzekerheid" (55006799C)

21

Sprekers: Séverine de Laveleye, Els Van Hoof, Christophe Lacroix, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Question de Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Les perspectives de coopération avec le Burundi" (55006783C)

28

Orateurs: Séverine de Laveleye, Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Vraag van Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De perspectieven voor de samenwerking met Burundi" (55006783C)

28

Sprekers: Séverine de Laveleye, Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Questions jointes de
- Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur

29

29

Samengevoegde vragen van
- Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over

29

29

"Les moyens supplémentaires alloués à BIO" (55006796C)

- John Crombez à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le rôle de la Société belge d'investissement pour les pays en développement" (55006801C) 29

- Wouter De Vriendt à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Les fonds supplémentaires pour BIO" (55006803C) 29

Orateurs: **Els Van Hoof, John Crombez, Wouter De Vriendt, Alexander De Croo**, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

"De extra middelen voor BIO" (55006796C)

- John Crombez aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De rol van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden" (55006801C) 29

- Wouter De Vriendt aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Extra fondsen voor BIO" (55006803C) 29

Sprekers: **Els Van Hoof, John Crombez, Wouter De Vriendt, Alexander De Croo**, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

Questions jointes de 34
- John Crombez à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Des moyens supplémentaires pour la coopération au développement" (55006802C) 34

- Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le soutien additionnel pour la coopération au développement" (55006807C) 34

Orateurs: **John Crombez, Séverine de Laveleye, Alexander De Croo**, vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement

Samengevoegde vragen van 34
- John Crombez aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Extra middelen voor de ontwikkelingssamenwerking" (55006802C) 34

- Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Bijkomende steun voor ontwikkelingssamenwerking" (55006807C) 34

Sprekers: **John Crombez, Séverine de Laveleye, Alexander De Croo**, vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking

COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES

du

LUNDI 8 JUIN 2020

Après-midi

COMMISSIE VOOR
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

MAANDAG 8 JUNI 2020

Namiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.07 uur en voorgezeten door mevrouw Els Van Hoof.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 07 et présidée par Mme Els Van Hoof.

Les textes repris en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes remis par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 Question de Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'invasion de criquets dans la Corne de l'Afrique" (55003571C)

01 Vraag van Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De sprinkhanenplaag in de Hoorn van Afrika" (55003571C)

01.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *Monsieur le ministre, la Corne de l'Afrique est actuellement confrontée à la plus importante invasion de criquets pèlerins depuis des décennies. Selon l'Observatoire acridien de l'Organisation des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture (FAO), la situation est extrêmement alarmante au Kenya, en Éthiopie et en Somalie.*

Keith Cressman, spécialiste des invasions acridiennes au sein de la FAO, estime qu'un essaim de la taille de Rome (1 285 km²) n'est pas exceptionnel dans la situation actuelle et peut manger en une seule journée la quantité de nourriture consommée par toute la population du Kenya soit 50 millions d'habitants. Bien que la FAO ait une longue pratique de lutte contre les invasions acridiennes, la situation actuelle est particulièrement inquiétante de par l'étendue considérable de zones infestées qui complexifie les opérations de surveillance et d'intervention par voie aérienne. Le défi est énorme, il en va de la sécurité alimentaire déjà fort fragilisée dans la région suite aux conflits et à la succession d'épisodes climatiques extrêmes (inondations, sécheresses) enregistrés depuis 4 ans. Dans cette région, on estime que 20 millions de personnes sont déjà en insécurité alimentaire, et que 500 000 personnes supplémentaires seraient confrontées à des pénuries alimentaires à partir de l'été selon le scénario le plus optimiste de la FAO (celui où les opérations de pulvérisations sont un succès et où les conditions climatiques sont défavorables aux insectes). Selon le scénario le plus pessimiste de la FAO, ce serait 5 millions de personnes supplémentaires.

Par ailleurs, ici aussi, les effets du coronavirus se font sentir: le coup d'arrêt qui frappe l'économie mondiale rend l'approvisionnement en pesticides plus compliqué.

01.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *De Hoorn van Afrika heeft te kampen met een alarmerende woestijnsprinkhanenplaag. Een specialist van de FAO heeft het over zwermen ter grootte van de oppervlakte van Rome! De sprinkhanen kunnen op één dag het equivalent van het voedsel voor 50 miljoen personen wegvreten. De uitgestrektheid van de geteisterde zones bemoeilijkt het toezicht en de interventies. De reeds door conflicten en klimaatcrisissen in het gedrang gekomen voedselzekerheid in de regio staat nu echt op het spel. De coronapandemie bemoeilijkt de aanvoer van bestrijdingsmiddelen. De FAO heeft verschillende donatieoproepen gelanceerd.*

Oefent België druk uit op mogelijke donoren? Hebben Belgische ngo's u benaderd? Hoe ziet u de solidariteit van België ten opzichte van zulke rampen?

Le 30 janvier 2020, la FAO a lancé un appel de fonds à hauteur de 76 millions de dollars. L'appel a du être revu à la hausse et s'élève maintenant à 153 millions de dollars parmi lesquels 116,3 millions ont déjà pu être réunis.

Monsieur le ministre, mes questions sont les suivantes:

La Belgique fait-elle pression au niveau multilatéral afin que ce problème soit pris au sérieux par les donateurs potentiels? Avez-vous été interpellé à ce sujet par des ONG belges présentes sur le terrain? Comment envisagez-vous la solidarité de la Belgique face à ce genre de catastrophe?

01.02 Minister **Alexander De Croo**: À ce jour, nous n'avons pas été interpellés par les ONG belges sur le terrain, mais par la FAO, l'Organisation des Nations Unies spécialisée pour l'alimentation et l'agriculture et à ce titre, l'acteur majeur pour intervenir dans le secteur agricole dans les situations d'urgence.

La Belgique a développé un partenariat avec la FAO depuis 1997 afin d'aider les agriculteurs à se relever des conséquences des catastrophes naturelles, conflits armés et crises prolongées, et de celles touchant la filière alimentaire. L'organisation mène actuellement une campagne de sensibilisation mondiale à laquelle nos ambassades et postes concernés participent afin de suivre les capacités de la FAO à fournir son expertise et remplir son rôle de soutien aux États qui sont des acteurs de premier rang dans la lutte.

La Belgique est engagée dans l'aide humanitaire rapide, flexible et efficace à travers un financement de fonds flexibles, dont le CERF, le fonds central d'intervention d'urgence des Nations Unies (contribution belge en 2019 de 17 millions d'euros), qui a joué un rôle capital dans la réponse à l'invasion de criquets, ainsi que le Fonds spécial de la FAO pour les activités d'urgence et de réhabilitation, auquel la Belgique a apporté une contribution en 2020 de 4 millions d'euros, dont quasiment un demi-million d'euros a été utilisé pour l'invasion des criquets dans la Corne de l'Afrique. Ce fonds de réhabilitation (SFERA) permet de garantir une réponse efficace et de prévenir une plus grande propagation.

01.03 **Séverine de Laveleye** (Ecolo-Groen): Merci, monsieur le ministre. Les 17 millions pour le CERF dont vous avez parlé, c'était en 2019? (*Oui*)

Vous aviez annoncé que vous donneriez davantage cette année au CERF dans le cadre de la lutte contre le COVID. Vous aviez décidé de soutenir prioritairement les agences des Nations Unies. J'imagine que c'est à elles de coordonner la lutte contre les criquets, le COVID, etc. Merci, c'est clair.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het vredesbestand in Jemen" (55005033C)

02 Question de Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le cessez-le-feu au Yémen" (55005033C)

01.02 Minister **Alexander De Croo**: We werden niet door Belgische ngo's benaderd, maar wel door de FAO, waarvan België sinds 1997 een partner is om boeren te helpen natuurrampen, conflicten en crisissen te boven te komen.

België zet zich in voor snelle en doeltreffende humanitaire hulp via de financiering van flexibele fondsen, waaronder het centraal fonds voor noodhulpverstrekking CERF. Dat fonds van de Verenigde Naties (waarin België in 2019 17 miljoen euro stortte) heeft een beslissende rol gespeeld in oplossingen voor de sprinkhanenplaag, net als het SFERA-fonds van de FAO voor nood- en rehabilitatieacties (de Belgische bijdrage aan dat fonds bedraagt 4 miljoen euro in 2020).

01.03 **Séverine de Laveleye** (Ecolo-Groen): U hebt aangekondigd dat u dit jaar meer geld zou uittrekken voor het CERF-fonds, in het kader van de strijd tegen het coronavirus. U hebt beslist om bij voorrang de VN-agentschappen te ondersteunen.

02.01 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag ingediend op 17 april. Ze is dus gedateerd.

Mijn vraag was hoe België stond ten aanzien van het eenzijdig afgekondigde vredesbestand en of het niet beter was om de partijen rond de rafel te roepen. Speciaal gezant Martin Griffiths heeft daar al op aangedrongen. België zou vanuit de VN-Veiligheidsraad aandringen op humanitaire hulp en de eerbiediging van het internationaal humanitair recht. Ondertussen hebben wij ook in 5 miljoen euro voorzien voor het speciaal opgerichte fonds, maar in totaal was er slechts 1,3 miljard euro van de meer dan 2 miljard euro die noodzakelijk zijn. Zijn de fondsen die door de VN worden opgericht afdoende of zet men altijd te hoge bedragen in om het voor alle landen haalbaar te maken in deze coronatijden? Er heersen namelijk crisissen in diverse landen.

02.02 Minister Alexander De Croo: Wat het vredesbestand in Jemen betreft, kan ik u bevestigen dat ik onmiddellijk de unilaterale aankondiging van het staat-het-vuren verwelkomd hebt. De naleving ervan is essentieel om het land toe te laten zich tegen de epidemie te organiseren.

Het is des te belangrijker omdat het een basis kan vormen voor de hervatting van het politieke proces, maar daarvoor moeten alle partijen het staat-het-vuren respecteren. Dat is nu echter nog niet het geval.

België zal alle partijen dus blijven oproepen het staat-het-vuren te respecteren en zich constructief te engageren met de speciaal gezant van de Verenigde Naties, Martin Griffiths. Wij blijven pleiten voor een inclusieve, politieke oplossing onder de voogdij van de VN. In de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties stellen wij een relatieve eensgezindheid vast van de lidstaten ten aanzien van het conflict in Jemen.

Op donderdag 16 april heeft de VN Veiligheidsraad het staat-het-vuren en de inspanningen van speciaal gezant Martin Griffiths unaniem ondersteund. In de Veiligheidsraad blijft België eveneens pleiten voor het respecteren van de mensenrechten, het internationaal humanitair recht en de toegang, zonder restricties, voor humanitaire hulp. De burgers, en de kinderen in het bijzonder, zijn de eerste slachtoffers van het vernietigende conflict.

In die context verheugt het mij dat België, als voorzitter van de werkgroep voor het lot van kinderen in een gewapend conflict, op 8 april de unanieme aanneming van de conclusies over de situatie van kinderen in het gewapende conflict in Jemen heeft kunnen aankondigen. Ons land steunt ten volle de inspanningen om de reactie op COVID onder leiding van het OCHA en de WHO te coördineren. Zo nam België op 2 juni deel aan de virtuele donorconferentie voor de humanitaire crisis in Jemen. Jemen blijft zowel de grootste crisis als de grootste humanitaire hulpoperatie ter wereld. De conferentie was daarom een belangrijk signaal om ook in de huidige COVID-19-pandemie de lopende VN-programma's te blijven financieren met nieuwe middelen om het gezondheidssysteem van Jemen overeind te kunnen houden.

Bij deze gelegenheid heeft België bevestigd dat wij onze deelname

02.01 Els Van Hoof (CD&V): Que pense la Belgique de la déclaration unilatérale de cessez-le-feu au Yémen? Ne serait-il pas préférable, comme l'a vivement suggéré l'envoyé spécial de l'ONU Martin Griffiths, de réunir les parties autour de la table de négociations? Les fonds d'aide de l'ONU sont-ils suffisants?

02.02 Alexander De Croo, ministre: Je me suis d'emblée félicité de la déclaration unilatérale du cessez-le-feu au Yémen, laquelle permet au pays de s'organiser pour lutter contre la pandémie du coronavirus et de jeter les bases d'une reprise du processus politique. Néanmoins, toutes les parties ne respectent pas le cessez-le-feu. La Belgique continuera sans relâche à appeler les parties à le faire et à œuvrer à un engagement constructif à l'égard de Martin Griffiths, l'envoyé spécial de l'ONU. Nous restons partisans d'une solution politique inclusive négociée sous les auspices de l'ONU.

Nous constatons une relative unanimité à propos du conflit yéménite au sein du Conseil de sécurité de l'ONU. Le 16 avril, ses membres ont unanimement soutenu le cessez-le-feu et les efforts déployés par l'envoyé spécial de l'ONU, Martin Griffiths. À l'ONU, la Belgique continue à plaider pour le respect des droits humains et du droit international humanitaire, ainsi que pour l'accès à l'aide humanitaire.

Le 8 avril dernier, la Belgique a annoncé l'acceptation unanime des conclusions relatives à la situation des enfants dans le conflit armé au Yémen.

Notre pays soutient par ailleurs les efforts visant à coordonner la

aan het Jemen Humanitair Fonds zullen vergroten tot 5 miljoen euro voor 2020. Daarnaast zal een deel van de programma's van Unicef en Dokters van de Wereld geheroriënteerd worden voor het antwoord op de pandemie. Daarenboven heeft ons land ook een bijkomende bijdrage van 5 miljoen euro aan ICRC toegewezen, wiens acties in Jemen van onschatbare waarde zijn gebleken om de verspreiding van COVID-19 te vertragen.

réaction à la pandémie de coronavirus sous la direction du Bureau de coordination des affaires humanitaires des Nations Unies (BCAH) et de l'Organisation mondiale de la Santé (OMS). Le 2 juin, la Belgique a participé à la conférence virtuelle des donateurs pour la crise humanitaire au Yémen. Cette conférence a été un signal important engageant à continuer, dans le cadre de l'actuelle pandémie de coronavirus aussi, à financer les programmes des Nations Unies à l'aide de nouveaux moyens de manière à assurer la sauvegarde du système de santé du Yémen. Pour 2020, la Belgique va porter à 5 millions d'euros son soutien au Fonds humanitaire du Yémen. Les programmes d'UNICEF et de Médecins du Monde seront en partie réorientés vers la pandémie. La Belgique a par ailleurs alloué 5 millions supplémentaires au Comité international de la Croix-Rouge.

02.03 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik denk dat de houding van België ter zake goed en gepast was.

02.03 Els Van Hoof (CD&V): Je trouve inquiétant que les programmes humanitaires bénéficient rarement d'un financement intégral.

De humanitaire programma's geraken maar zelden ingevuld, meestal tot maar de helft, en dat baart mij zorgen. Wij moeten onze toekomstige houding daartegenover bepalen. De noden daar zijn zeer groot, maar zijn blijkbaar niet realistisch voor de donorlanden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De impact van de COVID-19-epidemie op de malariabestrijding" (55005659C)

03 Question de Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'incidence de l'épidémie du COVID-19 sur la lutte contre la malaria" (55005659C)

03.01 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, de aanpak van COVID-19-epidemie stelt samenlevingen wereldwijd voor grote uitdagingen. Er moet echter over gewaakt worden dat de versterkte aandacht voor de strijd tegen het virus niet leidt tot een heropflakkeren van andere aandoeningen. Ik las dat het Bill Gates Fonds, traditioneel een grote financier van malariaprogramma's, zijn middelen heeft verschoven.

03.01 Els Van Hoof (CD&V): L'OMS met en garde contre le risque d'un quasi doublement du nombre de victimes de la malaria en Afrique à la suite des perturbations occasionnées par le COVID-19 dans la lutte contre le paludisme. En effet, l'accès aux médicaments est sous pression et les travailleurs de la santé sont affectés par les mesures prises pour lutter contre le coronavirus.

De Wereldgezondheidsorganisatie waarschuwt intussen dat verstoring van de malariabestrijding als gevolg van de epidemie kan leiden tot haast een verdubbeling van het aantal malariadoden in Afrika, tot meer dan 750.000, het hoogste aantal in 20 jaar. De

toegang tot die medicijnen staat onder druk, gezondheidswerkers worden ook getroffen door de maatregelen tegen het virus. De Wereldgezondheidsorganisatie pleit voor een massale opschaling van *vector control campaigns*.

Le ministre partage-t-il les inquiétudes de l'OMS? Comment réactiver la lutte contre la malaria?

Deelt u de bezorgdheid van Wereldgezondheidsorganisatie over de impact van de corona-epidemie op de strijd tegen malaria?

Hoe zult u er mee voor zorgen dat de strijd tegen malaria weer opgevoerd wordt?

03.02 Minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitter, wij delen absoluut de bezorgdheid van de Wereldgezondheidsorganisatie over de impact van de coronapandemie op de strijd tegen malaria. Dit dreigt zonder meer een crisis in een crisis te worden. De WHO schat dat in sub-Saharaans Afrika, waar 90 % van de wereldwijde malaria-gevallen te vinden zijn, een terugval dreigt naar de infectiegraad en mortaliteitscijfers van tien jaar terug en in het slechtste geval zelfs tot de cijfers van 2000. Dit zou kunnen leiden tot honderdduizenden slachtoffers in Afrika alleen al dit jaar. Een recente evaluatie door ons eigen Instituut voor Tropische Geneeskunde in Burkina Faso, de DRC, Guinee en Oeganda bevestigt te analyse van de WHO.

03.02 **Alexander De Croo**, ministre: Nous risquons effectivement de vivre une crise dans la crise. En Afrique sub-saharienne où se situent 90 % des cas de malaria, l'OMS estime que nous pourrions assister à un retour en arrière de dix ans voire, dans le pire scénario, de vingt ans en ce qui concerne les taux d'infection et de mortalité. Rien que cette année, des centaines de milliers de victimes pourraient être à déplorer en Afrique.

Om te kunnen reageren moeten wij de onderliggende redenen van deze potentiële impact goed begrijpen. De symptomen voor COVID-19 en malaria zijn namelijk erg gelijkaardig: koorts, gewrichtspijn, algemeen onwel zijn. Volksgezondheidsberichten en -raadplegingen moeten dan ook aangepast worden. Daarnaast hebben mensen vaak angst om naar het hospitaal te gaan en besmet te geraken met corona. Gerichtte communicatie is daarom essentieel.

Les symptômes du COVID-19 et de la malaria sont assez similaires. Il est essentiel d'adapter les messages de santé publique et les consultations et d'organiser une communication ciblée pour éviter le report des soins par peur d'une contamination. Dans la plupart des pays, les services de santé déjà extrêmement sous pression sont à présent réorientés vers le traitement du coronavirus. Les prestations médicales non urgentes sont reportées.

Ten slotte zien wij ook dat in de meeste landen de gezondheidsdiensten die reeds sterk onder druk staan, geheroriënteerd worden voor de behandeling van COVID-19. Niet-urgente medische dienstverleningen worden uitgesteld.

Ook wat de strijd tegen malaria betreft, focust ons land op ondersteuning en versterking van gezondheidssystemen. Gezondheidsdiensten moeten veilig en toegankelijk zijn opdat de bevolking het vertrouwen heeft en behoudt en tijdig de gezondheidsdiensten raadpleegt.

België pleit er meer specifiek voor om de bestaande programma's voor detectie en behandeling van malaria te vrijwaren en waar nodig te versterken. Dit omvat enkele vrij eenvoudige stappen: de distributie van netten in de meest geaffecteerde landen, de preventieve behandeling van zwangere vrouwen, in het bijzonder in die landen waar er een grote terugval is van medische dienstverlening, en een versterkte ondersteuning voor curatieve behandelingen. Het succes van de snelle verdeling van netten in 2020, tot op heden reeds 140 miljoen, illustreert het draagvlak bij de meerderheid van de partnerlanden en de bereidheid om malariacampagnes niet te afgelasten.

En ce qui concerne la lutte contre la malaria, notre pays se concentre sur le soutien et le renforcement des systèmes de santé. La Belgique plaide pour la préservation et, le cas échéant, le renforcement des programmes existants en matière de détection et de traitement, notamment par la distribution de filets anti-insectes dans les pays les plus touchés. Le succès de la distribution rapide de tels filets en 2020 illustre l'adhésion de la majorité des pays partenaires et la volonté de ne pas annuler les campagnes contre la malaria.

Op het vlak van financiering ondersteunt België het Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria, dat strijd tegen aids, tbc en malaria. In 2020 bedraagt onze bijdrage 15 miljoen euro. We voorzien in een gelijkaardig bedrag voor 2021. Het fonds heeft zijn financiering flexibel opgesteld voor de betrokken landen om de eerder vernoemde

acties te kunnen versnellen.

Sinds de start van de COVID-19-crisis in maart 2020 hebben 79 landen een beroep gedaan op het fonds, voor een totaal van 129 miljoen dollar. Om de aankoop en distributie van medisch materiaal in de strijd tegen malaria te garanderen heeft het Global Fund ook het gezamenlijk aankoopprogramma van de VN tijdelijk opengesteld voor alle getroffen landen met een dreigende *stock out* van medicatie.

Ondanks deze versterkte maatregelen en ongeziene internationale coördinatie zal de strijd tegen malaria meer dan met de nodige aandacht gevolgd moeten blijven worden. We zullen hier vanuit het Belgische ontwikkelingsbeleid mee over waken.

La Belgique soutient le Fonds mondial contre le sida, la tuberculose et le paludisme, auquel elle contribuera à concurrence de 15 millions d'euros en 2020 et 2021. Afin de permettre une accélération des actions, ce fonds prévoit un financement flexible. Ils sont 79 pays à y avoir fait appel depuis la crise du COVID-19. En ce qui concerne la lutte contre la malaria, le Fonds mondial a également ouvert temporairement le programme commun d'acquisition des Nations Unies à tous les pays touchés qui sont exposés à un risque de pénurie de médicaments.

03.03 Els Van Hoof (CD&V): Ik dank mijnheer de minister voor zijn antwoord.

Ik ben blij dat de middelen ter zake niet verminderd zijn. Het is sowieso goed om het op te volgen. Wanneer een heroriëntering van de ontwikkelingssamenwerking nodig is, moet de aandacht prioritair gaan naar onder andere gezondheid en voedselzekerheid. Dat is het eerste waarop wordt ingegrepen met betrekking tot deze wereldwijde pandemie.

03.03 Els Van Hoof (CD&V): Je me réjouis d'apprendre que les moyens de lutte contre la malaria n'ont pas été réduits. Lorsqu'une réorientation de la coopération au développement est nécessaire, l'attention doit être portée prioritairement sur la santé et la sécurité alimentaire.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Question de Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La certification des systèmes d'évaluation des acteurs de la Coopération belge au développement" (55006781C)

04 Vraag van Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De certificering van de evaluatiesystemen van de actoren van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking" (55006781C)

04.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *Le service de l'Evaluatrice Spéciale a été chargé de certifier les systèmes d'évaluation des acteurs belges de développement. Dans ce cadre, selon le rapport du SES, 68 demandes de certification ont été entrées, dont 66 recevables. 59 organisations ont été certifiées sans réserve, cinq avec réserves, et deux n'ont pas été certifiées.*

La conclusion du SES dit «dans la majorité des cas, il a été confirmé que la capacité d'évaluation des organisations répond suffisamment aux six critères spécifiques de base relatifs aux capacités d'évaluation».

Il reste à prouver que la certification elle-même a été un levier utile pour l'amélioration des capacités des acteurs.

Ce dispositif de certification a été très lourd et a présenté plusieurs enjeux, notamment le temps mobilisé par les acteurs, mais aussi la

04.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *De Dienst Bijzondere Evaluatie (DBE) certificeert de evaluatiesystemen van de Belgische actoren van de Ontwikkelingssamenwerking.*

59 organisaties werden gecertificeerd zonder voorbehoud, 5 met voorbehoud, en 2 organisaties werden niet gecertificeerd. In de meeste gevallen beantwoorden de evaluatiecapaciteiten van de organisaties aan de zes basis-criteria voor de capaciteiten.

Dat de capaciteiten van de organisaties erop vooruitgaan door

disponibilité des expert.e.s pour cette mission.

Mes questions sont les suivantes: Estimez-vous que ce processus était adapté à l'objectif ? qu'il était efficient ? Pensez-vous nécessaire de revoir ce dispositif à l'avenir?

04.02 Alexander De Croo, ministre: Chère collègue, les organisations ayant présenté un dossier de certification ont effectivement réalisé des efforts importants. La lourdeur perçue suit en bonne partie l'objectif, convenu en concertation avec le secteur, d'en faire un exercice d'apprentissage plus qualitatif, dans un cadre global de responsabilisation des organisations. Une vérification du style *tick the box* aurait peut-être été plus efficiente, mais aurait-elle répondu aux objectifs d'apprentissage et d'amélioration des systèmes d'évaluation? Cela reste une question.

La demande du secteur a été de ne pas se focaliser uniquement sur la qualité des rapports d'évaluation, mais de s'intéresser également aux capacités de l'organisation et également aux processus qu'elle met en place. Cette approche nécessitait une analyse plus approfondie que si on avait fait le choix de n'examiner que la qualité des rapports.

Enfin, le choix a été fait de désigner des bureaux d'étude ayant une connaissance du secteur des organisations belges de coopération au développement. Jusqu'à présent, nous avons des indications de ce que, malgré la lourdeur, l'exercice a contribué à des réflexions substantielles sur le plan d'améliorations qui aideront à guider le processus d'évaluation externe concret. Le processus est toujours en cours. L'atelier prévu en octobre permettrait de passer à un niveau davantage axé sur un échange collectif d'apprentissage que sur un exercice individuel.

Pour le prochain cycle, il sera prévu d'alléger le dispositif en se focalisant essentiellement sur la mise en pratique des plans d'amélioration et sur la qualité des évaluations externes, en particulier pour les organisations déjà certifiées. En outre, il est prévu de revoir le manuel, pour rendre les critères plus explicites et renforcer la clarté en supprimant, par exemple, les éventuelles redondances.

04.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie. Il s'agissait d'un des volets de l'évaluation réalisée par l'évaluatrice spéciale, qu'elle a d'ailleurs partagée avec nous en commission. Je constate que ses conclusions et les vôtres sont en de nombreux points identiques.

Avant d'être députée, j'ai connu ce dispositif, qui me semblait particulièrement lourd et contraignant, tant pour les ACNG qui l'ont suivi que pour les bureaux d'évaluation. En effet, il fallait parfois attendre un an avant de pouvoir disposer d'experts chargés de procéder à la certification. Par ailleurs, les coûts engendrés étaient peut-être disproportionnés par rapport aux "progrès" qui auraient pu être réalisés grâce à un dispositif de formation accrue.

de certificering moet nog aange-toond worden. Deze zware certificeringsprocedure heeft als nadeel dat de actoren er veel tijd in moeten steken en dat de beschikbaarheid van de experten te wensen overlaat. Is dit een efficiënt en doelmatig proces? Moet dit systeem herzien worden?

04.02 Minister Alexander De Croo: De organisaties die een certificeringsdossier ingediend hebben, hebben grote inspanningen geleverd. De evaluatie is zo grondig omdat het de bedoeling is er een kwalitatief leerproces van te maken zodat de organisaties geresponsabiliseerd worden. De sector vroeg om zich niet alleen op de evaluatieverslagen te focussen, maar ook te kijken naar de capaciteiten en de methodes van de organisatie. We hebben gekozen voor studiebureaus die de sector van de Belgische actoren van de Ontwikkelings-samenwerking goed kennen.

Tot dusver zijn er uit de oefening belangrijke denkpistes naar voren gekomen over het concrete externe evaluatieproces. De workshop van oktober zal veeleer gericht zijn op collectieve uitwisseling in plaats van individueel leren. In de volgende cyclus zal de nadruk liggen op de uitvoering van de verbeteringsplannen en de kwaliteit van de externe evaluaties. Bovendien zal het handboek herzien worden om de criteria uitdrukkelijk te formuleren en een en ander duidelijker te stellen.

04.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): De Bijzondere Evaluator en uzelf komen tot welhaast gelijklopende conclusies.

Ik kende dit systeem vroeger al, en het leek me zeer log en omslachtig. Soms duurde het een jaar voor men over experts voor de certificering kon beschikken, en de kosten stonden niet in verhouding tot de geboekte vooruitgang.

J'entends qu'une réflexion a été entamée en vue d'alléger le dispositif et de se concentrer davantage sur les programmes d'amélioration. Je pense que cette approche sera effectivement plus adaptée aux besoins réels du secteur.

Er wordt nagedacht over een vereenvoudiging van het systeem, zodat men op de verbetering-programma's kan focussen. Zo zal men inderdaad beter kunnen inspelen op de behoeften van de sector.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De gendersensitieve respons op de coronacrisis" (55005660C)

05 Question de Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La réponse à la crise du coronavirus influencée par le genre" (55005660C)

05.01 Els Van Hoof (CD&V): *Mijnheer de minister, de impact van COVID-19 op vrouwen en meisjes verdient bijzondere aandacht. UN Women geeft aan dat de negatieve gevolgen van COVID-19 groter zullen zijn voor vrouwen en meisjes, zowel op het vlak van hun gezondheid, veiligheid, zorgtaken als sociaal en economisch.*

Vrouwen werken vaker in de informele economie, hebben een grotere zorglast en hebben minder macht in de besluitvorming.

Daarnaast heeft de crisis gevolgen voor de gezondheid en veiligheid van vrouwen en meisjes. Ze hebben het moeilijker om toegang te krijgen tot gezondheidsdiensten als anticonceptie, aangezien alle diensten gericht zijn op essentiële medische behoeften. De isolatie veroorzaakt ook een piek in intrafamiliaal geweld, zowel fysiek, seksueel, als psychologisch.

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling (ARGO) doet daarom een reeks aanbevelingen. België moet mee garanderen dat het gendergelijkheidsperspectief meegenomen wordt in de uitvoering van de strategische prioriteiten van het VN-noodplan en het VN-coronafonds onder meer door proactief genderexpertise op te bouwen in responsteams en door genderdimensies in te bedden in responsplannen.

Ook moet België zorgen voor flexibiliteit en aanvullende financiering om bestaande ontwikkelings- en humanitaire operaties aan te passen aan de risico's die COVID-19 meebrengt, en dit op een gendergevoelige manier.

Bovendien moet België zich engageren om 85% van de ontwikkelingssamenwerking toe te wijzen aan de versterking van de gelijkheid van mannen en vrouwen (OESO-marker 1) en 20% van de hulp aan specifieke projecten op het gebied van de gelijkheid van mannen en vrouwen (OESO-marker 2).

Erkent u de verschillende impact van het COVID-19 virus op mannen en vrouwen? Gaat u akkoord met de aanbevelingen van ARGO? Met welke wel, welke niet? Hoe zorgt ons land voor een gendersensitieve aanpassing van ontwikkelings- en humanitaire operaties aan de COVID-19 crisis? Hoe zal ons land mee garanderen dat het gendergelijkheidsperspectief meegenomen wordt in de uitvoering van het VN-noodplan en het VN-coronafonds? Zal ons land zich engageren om de OESO-markers 1 en 2 te halen?

05.01 Els Van Hoof (CD&V): *Un Women indique que les conséquences négatives de la pandémie de COVID-19 sont plus graves pour les femmes et les jeunes filles que pour les hommes tant dans les domaines de la santé, de la sécurité et des soins que sur le plan socioéconomique. C'est pourquoi, le Conseil consultatif Genre et Développement (CCGD) formule diverses recommandations destinées à inclure la perspective d'égalité des sexes dans le plan d'urgence et dans le fonds corona de l'ONU. De plus, le CCGD demande que la Belgique affecte 85 % de la coopération au développement au renforcement de l'égalité entre les hommes et les femmes – marqueur OCDE 1 – et 20 % à des projets spécifiques dans ce domaine – marqueur OCDE 2. Le ministre répondra-t-il favorablement à cette requête?*

05.02 Minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitter, wat uw eerste vraag betreft, COVID-19 heeft niet dezelfde impact op mannen en vrouwen. De pandemie maakt de bestaande ongelijkheden voor vrouwen en meisjes erger en dreigt de verwezenlijkingen inzake mensenrechten te belemmeren. De participatie, de bescherming en het potentieel van alle vrouwen en meisjes moeten centraal staan in onze inspanningen om deze crisis het hoofd te bieden. Deze inspanningen moeten gendergevoelig zijn en rekening houden met de verschillende effecten op detectie, diagnose en toegang tot de behandeling van alle vrouwen en mannen.

De COVID-19-pandemie is echter niet alleen een gezondheidskwestie. Ze veroorzaakt ook een schok op sociaaleconomisch niveau, waardoor een aanzienlijke vertraging dreigt bij de verwezenlijking van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Dit betreft zeker ook de doelstellingen inzake gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes. Heel concreet, de meeste verzorgers in families en gemeenschappen zijn vrouwen. Ze lopen een direct verhoogd risico. Bovendien blijkt uit de huidige trends dat hun toegang tot de gezondheidszorg en gezondheidsdiensten afneemt, net wanneer het niveau van gendergerelateerd geweld toeneemt.

Wat uw tweede vraag betreft, ik heb met interesse de nota gelezen die werd opgesteld door de Adviesraad Gender en Ontwikkeling. Wij kunnen de algemene oriëntering van de aanbevelingen steunen, ook al is het in de huidige context niet evident om deze concreet uit te voeren. Aan de vraag voor meer aandacht voor gendergerelateerd geweld komen wij wel al tegemoet met een projectoproep ter waarde van 4 miljoen euro, voor een project specifiek rond deze problematiek. Ik zal deze oproep de komende weken lanceren.

Ook binnen de COVID-19-respons zal ik erover waken dat seksuele en reproductieve rechten de nodige aandacht krijgen. In die zin heb ik enkele weken geleden een oproep ondersteund voor de bescherming van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en het bevorderen van gendergevoeligheid in de COVID-19-crisis, samen met bijna 40 collega's van internationale samenwerking en buitenlandse zaken.

Wat uw derde vraag betreft, mijn administratie heeft een leidraad opgesteld voor de integratie van gender als antwoord op COVID-19. Deze leidraad heeft onder meer betrekking op de analyse van de effecten van de pandemie op de SDG vanuit een genderperspectief, het voorzien van de nodige middelen en expertise om een genderbewuste COVID-19-respons mogelijk te maken, de vertegenwoordiging van vrouwen en meisjes waarborgen in besluitvorming en actieplanning als antwoord op COVID-19 en de opname van specifieke behoeften in verband met gendergelijkheid in een op mensenrechten gebaseerde aanpak.

Deze basisprincipes worden opgenomen in de strategische thematische nota's op het vlak van onder meer gezondheid, sociaaleconomisch beleid en mensenrechten. Ze diepen samen het Belgisch beleidsantwoord op COVID-19 uit.

Ik kom tot uw vierde vraag. België is naast andere donoren ook actief op het gebied van gendermainstreaming, zowel binnen het Global

05.02 **Alexander De Croo**, ministre: Il est vrai que la pandémie du COVID-19 aggrave encore les inégalités existantes pour les femmes et les jeunes filles et menace aussi de freiner les avancées dans le domaine des droits humains. Ce constat vaut pour le domaine de la santé, mais aussi pour le socioéconomique.

Nous soutenons la note du CCGD, même si elle n'est pas simple à mettre en œuvre dans le contexte actuel. Un appel à projets de 4 millions d'euros concernant les violences liées au genre est prévu depuis longtemps et sera lancé au cours des prochaines semaines. Les droits sexuels et reproductifs ne seront pas oubliés.

Par ailleurs, mon administration a établi une ligne directrice pour l'intégration des principes de base du genre dans l'approche du COVID-19 et plus particulièrement dans les notes thématiques stratégiques, notamment en matière de santé, de politique socioéconomique et de droits de l'homme.

Avec d'autres donateurs, la Belgique défend le *gendermainstreaming* dans le cadre du Global Humanitarian Response Plan comme du Fonds corona. C'est pourquoi UN Women fait désormais également partie de l'Advisory Committee for the response plan.

Pour le reste, la Belgique suit toutes les recommandations relatives au marqueur de l'OCDE. Aucun quota n'est encore préconisé. L'égalité des genres et la santé sexuelle reproductive constituent des fers de lance de la politique belge de développement et font l'objet d'un financement substantiel.

Humanitarian Response Plan als binnen het coronafonds. Wij verdedigen deze benadering in de voorbereidende vergaderingen van de raden van bestuur en in donorvergaderingen. Als gevolg daarvan maakt UN Women, dankzij de steun van donoren, waaronder België, nu deel uit van het advisory committee voor het *response plan*. Dit was initieel niet voorzien.

België volgt de aanbevelingen en voorzieningen van de DAC, de Europese Unie en de Verenigde Naties met betrekking tot de OESO DAC-markering van gender. Deze instanties hebben nog geen quota aanbevolen. Zoals u weet, is de inzet van gendergelijkheid en seksueel reproductieve gezondheid een recht en een speerpunt van het Belgische ontwikkelingsbeleid. Hiervoor wordt elk jaar ook significante financiering uitgetrokken. Naar aanleiding van de pandemie heb ik mijn administratie ook gevraagd om specifiek de mogelijkheden om projecten die strijden tegen gendergerelateerd geweld in het kader van COVID-19 op te nemen.

Zoals hierboven vermeld, wordt daar een bijkomend bedrag van 4 miljoen euro voor uitgetrokken.

05.03 Els Van Hoof (CD&V): Dank u wel voor uw specifieke antwoord op de diverse vragen. Ik juich toe dat er een bijkomend fonds komt van 4 miljoen euro waar ook de Belgische actoren op zullen kunnen inschrijven, vermoed ik.

Ik denk dat we niet enkel een actief beleid voeren, maar ook een proactief beleid, op het vlak van de gelijkheid van mannen en vrouwen in ontwikkelingssamenwerking. Dat heeft u van bij het begin in uw beleid opgenomen. Ik ben er nog steeds blij mee dat u dat destijds prioritair naar voren heeft geschoven. Eén en ander is ook gekoppeld aan de noodzakelijke middelen. Het is goed dat u dan ook het voortouw neemt en in verschillende adviesgroepen wordt opgenomen aangaande het VN coronafonds.

Ik zou zeggen: "Doe zo verder!" We moeten er wel op toezien dat we up-to-date blijven. Ik herinner me een commentaar van Sensoa die stelde dat we geen deel uitmaakten van de grote donoren op het vlak van seksuele en reproductieve rechten. Dat schema moeten we dus in het oog houden om het voortouw te kunnen blijven nemen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06 Questions jointes de

- Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'avenir des programmes d'Enabel" (55006782C)
- Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'expiration de programmes de coopération" (55006793C)

06 Samengevoegde vragen van

- Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De toekomst van de programma's van Enabel" (55006782C)
- Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het aflopen van samenwerkingsprogramma's" (55006793C)

06.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *Certains programmes d'Enabel arrivent à terme. Les programmes pour l'Ouganda et la Palestine arrivent à échéance cette année et les programmes au*

05.03 Els Van Hoof (CD&V): Je me réjouis du montant supplémentaire de 4 millions qui a été dégagé et du fait que l'accent soit mis sur une politique proactive en matière d'égalité entre les femmes et les hommes dans le cadre de la coopération au développement.

06.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *Een aantal programma's van Enabel lopen wel-*

Niger et au Mali arrivent à échéance en 2021.

Par ailleurs, l'UE est actuellement en phase finale de programmation pour ses programmes du dispositif "Team Europe" pour lesquels Enabel est un acteur pertinent.

La période d'affaires courantes rend difficile des engagements à long termes, mais Enabel bénéficiant d'un contrat de gestion jusque fin 2022, il semble que des indications pour 2021 et 2022 devraient pouvoir être données. Il serait en effet nécessaire d'avoir des indications claires pour l'avenir proche des partenariats.

Mes questions sont les suivantes:

- Avez-vous pu donner des garanties à Enabel quant à ses partenariats pour 2021 et 2022?

- Quelles sont les perspectives de la Belgique à travers Enabel au sein du dispositif Team Europe?

dra af. De programmatie van de Europese taskforce Team Europe, waarin Enabel een prominente speler is, is bijna rond. Gezien de periode van lopende zaken liggen langetermijnverbintenissen moeilijk, maar het beheerscontract met Enabel loopt nog tot eind 2022. Er is meer duidelijkheid nodig over de toekomst van de partnerschappen.

Welke garanties in verband met de partnerschappen zijn er voor Enabel in 2021 en 2022? Wat zijn de perspectieven voor België in Team Europe, via Enabel?

06.02 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de vragen over het aflopen van bilaterale samenwerkingsprogramma's.

Kunnen wij tijdens de huidige volmachtenperiode nieuwe instructiebrieven schrijven voor nieuwe samenwerkingsprogramma's die zijn afgelopen? Behoort dat tot uw bevoegdheid? Kunt u een procedure tot hernieuwing in werking laten treden?

Het is immers supernoodzakelijk om in bepaalde landen opnieuw van start te gaan met programma's inzake voedsel- en gezondheids-systemen, die onder druk staan door de COVID-19-maatregelen.

06.03 Alexander De Croo, ministre: Des quatorze pays partenaires, cinq pays sont, depuis le début de l'année dernière, concernés par le lancement d'un nouveau portefeuille de coopération relatif au contrat de gestion avec Enabel. Il s'agit du Bénin, du Burkina Faso, de la Guinée, du Rwanda et du Sénégal. L'exécution du contrat est prévue jusqu'en 2023 ou à la mi-2024.

06.02 Els Van Hoof (CD&V): Pouvons-nous en période de pouvoirs spéciaux écrire de nouvelles lettres d'instructions pour les programmes de coopération qui sont terminés? Le ministre peut-il lancer une procédure de renouvellement?

06.03 Minister Alexander De Croo: De nieuwe samenwerkingsportefeuille in het kader van het beheerscontract met Enabel, dat tot in 2023 of tot medio 2024 loopt, heeft betrekking op vijf van de veertien partnerlanden (Benin, Burkina Faso, Guinee, Rwanda en Senegal).

Voor de DRC en Burundi heeft men voorlopig niet geopteerd voor de opstart van een nieuw programma maar wel voor de toekenning van bijkomende middelen om de lopende projecten te verlengen tot eind 2022. In Oeganda en Palestina zitten de samenwerkingsprogramma's in een eindfase, die afloopt in 2021. Die programma's zijn voor 85 % gerealiseerd. Voor Mali en Niger lopen de samenwerkingsprogramma's midden 2022 af.

Nous n'avons à ce jour pas opté pour un nouveau programme pour la RDC et le Burundi mais pour l'octroi de moyens complémentaires pour prolonger les projets en cours jusqu'à fin 2022. Les programmes pour l'Ouganda et la Palestine arriveront à terme en 2021 et ont déjà été réalisés à 85 %. Les programmes pour le Mali et le Niger se termineront à la mi-2022.

Je suis bien conscient du fait que la fin des programmes gouvernementaux en Ouganda et en Palestine en 2021 pourrait compromettre notre coopération au développement dans ces pays si des mesures ne sont pas prises. Il en va de même, dans une moindre mesure,

Het aflopen van de programma's in Uganda en Palestina in 2021 zou onze ontwikkelingssamenwerking in die landen in het

pour le Mali et le Niger où les programmes se terminent en 2022. Un nouveau programme se basant sur une lettre d'instruction du ministre de la Coopération au développement ne pourrait être mis en œuvre que sous un nouveau gouvernement de plein exercice.

De administratie van Ontwikkelingssamenwerking werkt voor het ogenblik een voorstel uit om in bijkomende middelen te voorzien en de programma's in Oeganda en Palestina te verlengen, zodat wij de verworvenheden en expertise niet verliezen. Het zal echter aan een volgende minister van Ontwikkelingssamenwerking toekomen om al dan niet een instructiebrief uit te schrijven voor een nieuw programma. In het geval er na de zomer nog geen nieuwe regering met volle bevoegdheden is, zal de situatie opnieuw moeten worden bekeken.

Pour d'autres pays, notre administration, après concertation avec Enabel, a fait la proposition de reprogrammer des crédits qui avaient été bloqués ou diminués auparavant, dans le but d'offrir plus de soutien par l'intermédiaire d'Enabel dans notre réponse socioéconomique à la crise du COVID. Je viens de prendre la décision de principe de libérer 30 millions d'euros non encore engagés.

Het gaat om een aantal bilaterale programma- en projectverbintenissen in Mali, Marokko, Mozambique, Niger, de Palestijnse gebieden, Tanzania en Oeganda, strikt binnen de context van begrotingsbehoedzaamheid en beantwoordend aan de nood aan een COVID-19-respons op middellange termijn. Bovendien moet in het bijzonder de continuïteit van de gouvernementele samenwerking gegarandeerd zijn.

Pour ce qui concerne les garanties à Enabel quant à ces partenariats pour 2021 et 2022, il s'agit principalement de dépenses qui risquent de diminuer en 2022.

Mon objectif est de maintenir le niveau du portefeuille d'Enabel durant la période où la prudence budgétaire est de mise avant d'envisager un engagement dans de nouveaux programmes. Par exemple, en 2019, 152 millions d'euros ont été engagés pour de nouveaux projets alors que les dépenses d'Enabel étaient similaires au montant précité. En 2020, nous tentons de réaliser un engagement à hauteur de 165 millions d'euros pour les projets et prolongations de projets, montant qui devrait correspondre aux dépenses d'Enabel. Cela permettra de maintenir au même niveau l'encours du portefeuille de l'Agence. Entre-temps, j'ai déjà accepté le budget des dépenses opérationnelles d'Enabel 2020-2021 pour un montant de 180 millions d'euros.

gedrang kunnen brengen. Hetzelfde geldt voor Mali en Niger, waar de samenwerkingsprogramma's in 2022 ten einde lopen. Over een nieuw programma op grond van een instructiebrief van de minister van Ontwikkelingssamenwerking moet een regering met volle bevoegdheden beslissen.

Nous plançons actuellement sur une proposition de moyens complémentaires pour l'Ouganda et la Palestine mais il appartiendra au prochain ministre d'écrire une lettre d'instruction pour un nouveau programme.

Voor andere landen heeft onze administratie voorgesteld om stopgezette of verminderde kredieten opnieuw te programmeren zodat we via Enabel meer socio-economische steun kunnen verlenen in het kader van de coronacrisis. Ik heb beslist om 30 miljoen euro aan niet-geoordeelde kredieten uit te trekken.

Il s'agit d'une série d'engagements bilatéraux au Mali, au Maroc, au Mozambique, dans les territoires palestiniens, en Tanzanie et en Ouganda. Nous tenons compte de la prudence budgétaire, de la nécessité d'une réponse au COVID-19 à moyen terme et de la continuité de la coopération gouvernementale.

Ik streef ernaar de portefeuille van Enabel tijdens de periode van begrotingsbehoedzaamheid op peil te houden, alvorens nieuwe programma's vast te leggen. In 2019 beliepen de nieuwe projecten, net als de uitgaven, 152 miljoen euro. In 2020 leggen we 165 miljoen euro vast voor de projecten en de verlenging van projecten, en dat bedrag stemt in principe overeen met de uitgaven van Enabel.

Ondertussen heb ik groen licht gegeven voor een begroting voor

Les mesures que je viens de décrire combinées à l'exécution des programmes de coopération déjà en cours permettront à Enabel d'avoir une stabilité budgétaire jusqu'en 2022, comme le prévoit le contrat de gestion en vigueur.

Enfin, comme je l'ai expliqué fin avril, lors de notre dernière rencontre, la réponse de l'Union européenne à la crise dans les pays en développement suit l'approche Team Europe. Celle-ci mobilise les moyens de différentes institutions financières européennes comme la Banque européenne d'investissement et la Banque européenne pour la Reconstruction et le Développement, et ce, en combinant également les ressources déployées par les États membres dans une réponse européenne coordonnée. La Belgique vise principalement la complémentarité des actions menées dans le cadre de sa coopération gouvernementale avec cette approche. De plus, Enabel réalisera des projets pour le compte de l'Union européenne. Le système des contrats pour tiers prévu dans la loi et dans le contrat de gestion d'Enabel doit renforcer l'impact de la coopération gouvernementale et doit venir en complément des objectifs de notre politique de développement. L'expertise de notre coopération et l'image de notre pays bénéficient directement aux projets mis en œuvre par Enabel pour le compte de l'Union européenne.

06.04 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse très complète. Vous avez cité beaucoup de chiffres, raison pour laquelle je relirai votre réponse à tête reposée.

Il ressort, en tout cas, de votre réponse qu'il existe, pour ce qui concerne Enabel, une vision budgétaire pour les deux années à venir. C'est au niveau stratégique que les choses restent plus compliquées.

Je pense me souvenir que lors de la précédente période d'affaires courantes des lettres d'engagement du ministre avaient été rédigées. Vous dites que, si à la fin de l'été, nous n'avons toujours pas de gouvernement, vous pourriez envisager d'engager le gouvernement en affaires courantes sur une vision stratégique à plus long terme. Pouvez-vous me confirmer que c'est bien cela que vous avez dit?

06.05 Alexander De Croo, ministre: Je préférerais avoir un gouvernement bénéficiant des pleins pouvoirs.

06.06 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Vous n'êtes pas le seul!

C'est une chose que d'avoir les montants, c'est autre chose que de pouvoir se projeter avec le travail des partenaires. Selon moi, ils sont forcément en situation de grande précarité pour une programmation d'avenir.

Je suis convaincue qu'une vision stratégique claire et à plus long terme renforcerait notre rôle au niveau européen dans le dispositif Team Europe et la confiance que l'Europe peut avoir en Enabel. Je pense que tant les pays partenaires que Enabel, et donc la Belgique en général, ont beaucoup à gagner à votre engagement. Nous espérons que cela viendra le plus vite possible, avec le gouvernement.

de werkingsuitgaven 2020-2021 ten belope van 180 miljoen euro, waarmee de budgettaire stabiliteit verzekerd is tot in 2022. De EU werkt met het Team Europe-hulppakket om de gevolgen van de coronacrisis in de ontwikkelingslanden op te vangen. In het kader daarvan worden de middelen van de EIB en de EBWO ingezet.

België wil zijn samenwerking afstemmen op die aanpak. Enabel zal projecten voor rekening van de EU verwezenlijken en dat zal ons imago ten goede komen. De systemen voor overeenkomsten met derden versterken de impact van de gouvernementele samenwerking en sluiten aan op ons ontwikkelingsbeleid.

06.04 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Het belangrijkste voor Enabel is de budgettaire visie voor de komende twee jaar. Wat het beleid betreft, is de situatie is complexer. Als er aan het einde van de zomer geen regering met volheid van bevoegdheden is, zal de regering in lopende zaken dan een strategische langetermijnvisie goedkeuren?

06.05 Minister Alexander De Croo: Ik hoop dat er tegen dan een regering met volheid van bevoegdheden is.

06.06 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Over cijfers beschikken is één zaak, maar men moet ook kunnen vooruitkijken en zich kunnen instellen op het werk met partners in een zeer precaire situatie. Met een sterke beleidsvisie zal onze rol in de taskforce Team Europe versterkt kunnen worden, en zal Europa ook meer vertrouwen hebben in Enabel. Wij hopen dat u uw belofte zult houden.

06.07 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, ik zal het antwoord ook moeten nalezen, want ik heb ook niet helemaal begrepen hoe het precies in elkaar zit met de middelen.

U zegt dat u de programma's gaat verlengen waar mogelijk. U zult ook de 30 miljoen euro die door Enabel niet is geëngageerd creatief inzetten voor de noden in onze partnerlanden. Het is inderdaad belangrijk dat u creatief omgaat met de middelen die er vandaag nog zijn en die voor dit jaar nog niet zijn gebruikt om op die manier tegemoet te komen aan de grootste noden. Het is van belang dat die continuïteit wordt gewaarborgd.

Als er geen regering is tegen september, zou ik er toch op willen aandringen om nieuwe zaken te ontwikkelen. Ik denk dat het in de ontwikkelingslanden veel trager gaat. Misschien komt er geen echte pandemie, laat ons hopen, maar we moeten de evolutie in onze partnerlanden wel opvolgen om klaar te zijn met verschuivingen of nieuwe middelen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van Wouter De Vriendt aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De humanitaire situatie in Idlib" (55003650C)

07 Question de Wouter De Vriendt à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La situation humanitaire à Idlib" (55003650C)

07.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): *De humanitaire catastrofe in Idlib blijft helaas in de actualiteit. Eind februari verschenen opnieuw berichten dat Russische en Syrische troepen ziekenhuizen en scholen tot doelwit nemen. Bijna een miljoen mensen zijn ontheemd.*

In de plenaire vergadering van 20 februari, kondigde u naar aanleiding van mijn vraag, 7 miljoen euro bijkomend aan voor het Cross Border Fund voor Noordwest-Syrië van de VN. Dat juich ik uiteraard toe. Maar OCHA vroeg meer dan 330 miljoen dollar om de ergste noden te kunnen lenigen.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de humanitaire toegang tot Noordwest-Syrië vanuit Turkije?

Uit wat bestond de Belgische bijdrage aan humanitaire hulp in de regio in 2019? Aan welke fondsen werd welke bijdrage geleverd? Wat zal de Belgische bijdrage zijn in 2020 en aan welke fondsen precies? Waar komen de extra middelen vandaan?

Hoe staat het met de respons van andere landen op de oproep van OCHA om bijkomende middelen? Welke landen hebben tot nu toe welke bedragen toegezegd?

Zijn er contacten met Syrische organisaties op het terrein vanuit OCHA? Welke organisaties?

06.07 Els Van Hoof (CD&V): Il importe en effet que le ministre gère avec créativité les moyens qui sont encore disponibles pour rencontrer les besoins principaux et garantir la continuité. Si nous n'avons toujours pas de nouveau gouvernement au mois de septembre, de nouvelles initiatives devront être prises. Nous devons être prêts à opérer des glissements de moyens ou à en inscrire de nouveaux.

07.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): *La catastrophe humanitaire à Idlib en Syrie n'appartient hélas pas encore au passé. Le ministre a annoncé qu'il dégagerait un montant complémentaire de 7 millions d'euros mais le Bureau de la Coordination des Affaires humanitaires des Nations Unies a demandé plus de 330 millions d'euros pour rencontrer les besoins les plus criants.*

Quelle est la situation concernant l'accès humanitaire au Nord-Ouest de la Syrie au départ de la Turquie? En quoi a consisté la contribution de la Belgique à l'aide humanitaire dans la région en 2019? À quels fonds des contributions ont-elles été versées? Quelle sera la contribution de la Belgique en 2020 et quels fonds en seront les bénéficiaires? D'où proviennent les moyens complémentaires? Qu'en est-il de la réponse d'autres pays à l'appel lancé par le BCAH en vue de l'obtention de moyens complémentaires? Quels pays ont à ce jour marqué leur accord sur quels

montants? Le BCHA entretient-il des contacts avec les organisations syriennes sur le terrain?

07.02 Minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Vriendt, hoewel het staakt-het-vuren tussen Turkije en Rusland in de regio van Idlib van 6 maart het geweld gevoelig heeft doen dalen in het noordwesten, zijn de noden op het terrein niet verminderd. De druk blijft zeer hoog. Omwille van de COVID-19-pandemie nemen de humanitaire actoren voorzorgen en worden hulpplannen hertekend. Hierbij staan preventie en paraatheid centraal, zodat de bestaande plannen en activiteiten kunnen worden voortgezet.

Het Syria Cross-border Humanitarian Fund, dat België financiert ten belope van 7 miljoen euro in 2020, werkt momenteel een specifiek COVID-19-plan uit.

De situatie aan de grens evolueert nog sterk. De Bab al-Hawa- en Bal al-Salam-grensovergangen blijven open voor humanitaire leveringen, weliswaar met mogelijke vertraging, maar zijn gesloten voor individuele verplaatsingen. Hetzelfde geldt voor de grensovergangen tussen de regio van Idlib en Noord-Aleppo. De VN zijn evenwel duidelijk over het gebrek aan humanitaire toegang tot het noordwesten vanuit Syrië zelf. De humanitaire actoren proberen zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de potentiële verdere impact van bijkomende restricties aan de grens tussen Turkije en Noordwest-Syrië.

Ons land blijft zich ook in de VN-Veilighedsraad inzetten om de humanitaire corridors verder te versterken. In die zin heeft België als co-penhouder, samen met Duitsland, afgelopen week een nieuwe resolutie voorbereid. De onderhandelingen over die resolutie zijn ondertussen gestart en beogen een verlenging en verdere versterking van de huidige resolutie, die slechts tot begin juli de bestaande humanitaire corridors garandeert.

In 2019 werd er meer dan 25 miljoen euro aan humanitaire hulp voor de Syrische regio gefinancierd door België, waaronder steun voor het Lebanon Humanitarian Fund ten bedrage van 1,5 miljoen euro, het Jordan Humanitarian Fund ten bedrage van 1 miljoen euro, het Iraq Humanitarian Fund ten bedrage van 4 miljoen euro en de twee humanitaire fondsen voor Syrië zelf, het Syria Humanitarian Fund ten bedrage van 7 miljoen euro en het Turkey Humanitarian Fund for Syria dat omgevormd werd tot het Syria Cross-border Humanitarian Fund ten bedrage van 7 miljoen euro.

Naast de steun aan de fondsen werden ook humanitaire projecten en programma's van Unicef ten bedrage van 1 miljoen euro, het World Food Programme ten bedrage van 1,5 miljoen euro, UNRWA ten bedrage van 2,3 miljoen euro en Oxfam ten bedrage van 1,1 miljoen euro in Syrië zelf gefinancierd. Binnen het financieel kader van 2020 besliste België om nieuwe middelen vrij te maken voor de Syrische crisis en draagt België bij tot beide humanitaire fondsen voor Syrië, namelijk voor 7 miljoen euro per fonds.

De financiering van de humanitaire fondsen in Syrië in 2020 betreft dus een nieuw engagement. De verdeling van humanitaire middelen gebeurt immers elk jaar, ook in lopende zaken, op basis van een

07.02 **Alexander De Croo**, ministre: Après le cessez-le-feu entre la Russie et la Turquie, la violence a sensiblement baissé à Idlib mais les besoins n'en ont pas diminué pour autant. Les acteurs humanitaires redessinent leurs plans d'aide en raison de la pandémie du COVID-19 en étant surtout attentifs à la prévention et à la préparation. Le Syria Cross-border Humanitarian Fund, qui a été financé par la Belgique à concurrence de 7 millions d'euros en 2020, élabore actuellement un plan COVID-19 spécifique.

La situation aux frontières évolue fortement avec une série de passages des frontières qui ont été ouverts pour la livraison de matériel humanitaire dans le Nord-Ouest de la Syrie au départ du pays lui-même. Les acteurs humanitaires cherchent à se préparer au mieux à d'éventuelles restrictions complémentaires aux frontières entre la Turquie et le Nord-Ouest syrien. Au sein du Conseil de sécurité, notre pays continue de s'engager fortement en faveur du renforcement des corridors humanitaires par le biais d'une résolution qui doit garantir l'accès également après le 1er juillet.

En 2019, la Belgique a consacré plus de 25 millions d'euros à l'aide humanitaire en Syrie, dont 1,5 million d'euros versés au Lebanon Humanitarian Fund, 1 million d'euros au Jordan Humanitarian Fund, 4 millions d'euros à l'Iraq Humanitarian Fund ainsi que 7 millions d'euros au Syria Humanitarian Fund et 7 millions d'euros au Turkey Humanitarian Fund for Syria, devenu le Syria Cross-border Humanitarian Fund.

Outre le soutien aux fonds, des projets humanitaires d'UNICEF pour un montant d'1 million d'eu-

periodiek assessment door de humanitaire diensten, gebaseerd op de wereldwijde noodanalyses van ICRC, ECHO en OCHA, en niet op basis van continuïteit.

Gezien de grote noden, ligt het in lijn der verwachting dat er nog bijkomende financiële engagementen voor hulp aan Syrië genomen zullen worden, bovenop de reeds vastgelegde bijdragen aan de genoemde humanitaire fondsen voor Syrië. Volgens OCHA hebben verschillende donoren bijgedragen voor de situatie in noordwest Syrië. 300 miljoen dollar van de gevraagde 500 miljoen dollar is momenteel toegezegd. De belangrijkste financieringen worden overgemaakt door Duitsland, de Europese Commissie, Canada, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en het Syrisch Humanitaire Fonds, waarvan België een grote donor is.

Recent werd een bijkomende COVID-19-oproep gelanceerd voor 31 miljoen dollar. OCHA, meer bepaald de UN Resident Coordinator and Humanitarian Coordinator for Syria en zijn team, zijn in contact met de Syrische organisaties op het terrein. Dat gebeurt onder meer via het Syria Cross-border Humanitarian Fund, dat werkt als een platform met lokale ngo's op het terrein in het noordwesten. Het Syria Cross-border Humanitarian Fund geeft de humanitaire partners, en vooral Syrische organisaties, de mogelijkheid om de levering van humanitaire hulp over landgrenzen en conflictlijnen heen, uit te breiden en te ondersteunen. Het fonds financiert projecten en activiteiten van lokale ngo's in lijn met het Syria Humanitarian Response Plan. In 2018 werden er zo 122 projecten geïmplementeerd door 53 partners in Noordwest-Syrië.

ros, du PAM pour un montant d'1,5 million d'euros, d'UNRWA pour un montant de 2,3 millions d'euros et d'Oxfam pour un montant d'1,1 million d'euros ont été financés en Syrie même. Dans le cadre financier de 2020, la Belgique a décidé de libérer de nouveaux moyens pour la crise en Syrie. Notre pays contribue ainsi aux deux fonds humanitaires pour la Syrie. Ces fonds humanitaires en Syrie constituent un nouvel engagement financier. Les analyses de situations urgentes effectuées par les organisations humanitaires fixent chaque année la répartition des ressources humanitaires. En raison des besoins très importants en Syrie, des fonds encore plus importants devront très probablement être libérés pour la Syrie, y compris par d'autres pays. Récemment, un appel COVID-19 supplémentaire a été lancé pour lever 31 millions de dollars, entre autres par l'intermédiaire du *Syria Cross-border Humanitarian Fund*. Ce fonds fonctionne comme une plateforme pour les ONG locales dans le nord-ouest de la Syrie. Il offre aux partenaires humanitaires et en particulier aux organisations syriennes la possibilité d'organiser l'aide humanitaire au-delà des frontières nationales et des lignes de conflit. En 2018, 53 partenaires ont ainsi implémenté 122 projets dans la région concernée.

07.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Cross-border humanitaire toegang en humanitaire corridors zijn inderdaad van essentieel belang en moeten op diplomatiek niveau worden afgedwongen. Ik begrijp dat ons land zich daarvoor actief inzet.

Verder noteer ik ook uw bereidheid om in 2020 in extra middelen te voorzien voor het lenigen van de humanitaire crisissituatie in noordwest Syrië. Dat is een goede zaak. De middelen die voor 2020 zijn toegekend, zijn uiteraard nieuw, maar liggen in de lijn van de bedragen die ook vorig jaar werden toegekend. Daar komen nu extra middelen bovenop. Ik heb genoteerd wat u zegt. OCHA zelf is heel duidelijk in de vraag naar meer dan 300 miljoen dollar om de ergste noden in de regio rond Idlib te lenigen.

07.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): L'accès humanitaire transfrontalier et les corridors humanitaires revêtent une importance fondamentale et doivent être obtenus de haute lutte par la diplomatie. Je suis très heureux de voir que le ministre est déterminé à contribuer à soulager les besoins humanitaires les plus urgents à Idlib en libérant à cet effet des moyens supplémentaires.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: Aangezien mevrouw Depoorter niet is ingelogd, kan zij haar vragen nrs. 55005301C en 55005302C niet stellen. Ook de heer Flahaut is niet ingelogd en kan dus zijn vraag nr. 55005362C niet stellen. Vraag nr. 55006001C van de heer Moutquin en vraag nr. 55006010C van de heer De Maegd zijn omgezet in schriftelijke vragen.

08 **Question de Christophe Lacroix à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La lutte contre le sida et les IST" (55006048C)**

08 **Vraag van Christophe Lacroix aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De strijd tegen aids en soa's" (55006048C)**

08.01 **Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le ministre, l'ONU a indiqué que le nombre de décès causés par le VIH pourrait doubler en Afrique subsaharienne si l'accès des malades aux traitements était perturbé par la pandémie liée au coronavirus.

En effet, l'attention de l'ensemble des autorités nationales et de la communauté internationale se porte actuellement, à juste titre, sur la lutte contre le COVID-19. Cependant, cette lutte ne peut nous faire oublier celle contre les autres maladies et infections, comme hélas le sida et les IST.

Une perturbation de six mois dans l'accès aux antirétroviraux pourrait entraîner plus de 500 000 morts supplémentaires dans cette région du monde sur une année entre 2020 et 2021, s'ajoutant aux 470 000 décès recensés en 2018, selon l'Organisation mondiale de la santé (OMS) et l'Onusida.

Une rupture des campagnes de prévention, d'accès aux soins et aux traitements pourrait par ailleurs effacer les progrès réalisés dans la prévention de la transmission du VIH.

Monsieur le ministre, pouvez-vous faire le point pour l'année 2020 sur les budgets prévus par la Belgique, sur le plan bilatéral et multilatéral, dans la lutte contre le sida et les autres infections sexuellement transmissibles? Dans ce contexte particulier et vu cette alarme lancée par l'Organisation des Nations Unies, des demandes vous sont-elles parvenues afin de mobiliser davantage de fonds et de moyens? Si oui, quelle réponse comptez-vous y apporter?

08.02 **Alexander De Croo**, ministre: Madame la présidente, monsieur Lacroix, sur le plan bilatéral, la Coopération belge au Développement ne finance plus des projets qui travaillent uniquement sur le VIH-sida. La réponse au VIH-sida est intégrée dans les projets sur la santé et droits sexuels et reproductifs, projets émancipateurs, égalité des sexes ainsi que le travail décent.

La Coopération belge au Développement continue à soutenir des activités VIH-sida à travers un système de santé intégré. Notez que, dans sa note stratégique COVID et santé de cette année, la Coopération belge au Développement encourage ses acteurs et partenaires à maintenir la disponibilité et la qualité des services et produits médicaux essentiels, y compris pour la lutte contre le VIH-sida et les autres IST.

Sur le plan multilatéral, la Coopération belge au Développement

08.01 **Christophe Lacroix** (PS): Volgens de VN zou het aantal hiv-doden in Sub-Saharisch Afrika mogelijk verdubbelen als de toegang van patiënten tot een behandeling wordt belemmerd door de coronapandemie. Als de toegang tot antiretrovirale middelen zes maanden lang wordt verstoord, zouden er in 2020-2021 500.000 hiv-doden meer kunnen vallen. Als er geen preventie-campagne wordt georganiseerd, zou de vooruitgang op het stuk van preventie worden teniet-gedaan.

Welke middelen heeft België in 2020 uitgetrokken voor de strijd tegen aids en soa's? Hebt u verzoeken ontvangen voor extra middelen?

08.02 **Minister Alexander De Croo**: Op bilateraal niveau wordt hiv-bestrijding ingebed in projecten rond seksuele en reproductieve rechten en gezondheid, empowerment en gendergelijkheid. De Belgische Ontwikkelingssamenwerking ondersteunt activiteiten ter bestrijding van hiv en aids via geïntegreerde gezondheidszorg-systemen. Ze moedigt haar partners ertoe aan de kwaliteit van de dienstverlening te handhaven en de beschikbaarheid van essentiële geneesmiddelen, waaronder medicijnen tegen hiv, te garan-

contribue au financement d'organisations particulièrement axées sur le VIH-sida, comme l'Onusida, l'OMS et le Global Fund. En 2020, la Belgique a prévu de contribuer à hauteur de trois millions d'euros à l'Onusida, 7,6 millions d'euros à l'OMS et 15 millions d'euros au Global Fund.

La Coopération belge au Développement continue à participer aux dialogues politiques et stratégiques avec ces organisations, notamment ceux portant sur l'impact du COVID sur la lutte contre le VIH-sida.

Dans le cadre de l'initiative *SheDecides*, la Belgique apporte également d'importantes contributions additionnelles. Ainsi, la contribution annuelle aux ressources centrale du UNFPA est passée de sept millions d'euros à neuf millions d'euros par an et, ce, de 2017 à 2020.

Deux millions d'euros par an ont été consacrés en 2018 et en 2019 au Fonds thématique UNFPA Supplies consacré à l'approvisionnement en moyens de contraception modernes dans les pays les plus pauvres et au renforcement des capacités locales en matière de chaîne d'approvisionnement.

Enfin, cinq millions d'euros en appui des programmes de l'IPPF (International Planned Parenthood Federation), ont également été octroyés. Cet appui permet à l'IPPF et à ses partenaires de continuer à travailler dans les pays partenaires de la coopération tels que le Burundi, le Burkina Faso, le Mozambique, la Tanzanie, l'Ouganda et le Lesotho.

Dans le contexte actuel, la Coopération belge au développement n'a pas mobilisé davantage de fonds ni de moyens spécifiques à la lutte contre le VIH-SIDA. Des fonds complémentaires à partir des moyens existants dans le budget sont envisagés pour le genre et les SRHR (Sexual and Reproductive Health and Rights).

08.03 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse détaillée. La connexion sonore n'était pas toujours bonne, je n'ai donc pas toujours bien compris. Je me référerai au rapport écrit pour éventuellement revenir sur la question.

J'ai entendu M. le ministre dire qu'il n'avait pas mobilisé de fonds supplémentaires pour lutter contre le VIH par rapport à ce qui était prévu au départ, mais je ne l'ai pas entendu sur une autre question peut-être à cause de la mauvaise connexion. M. le ministre a-t-il ou non reçu des sollicitations nouvelles de l'ONU en ce sens? Je n'ai pas entendu la réponse à ce sujet. Ce sera peut-être l'occasion de refaire le point plus tard quand nous aurons de meilleures conditions de réunion.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van Ben Segers aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De oproep van de UNHCR voor extra fondsen in het kader van de COVID-19-crisis" (55006774C)

09 Question de Ben Segers à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "L'appel du HCR pour des fonds supplémentaires dans le cadre de la crise du COVID-19" (55006774C)

deren. Ze draagt bij aan de financiering van UNAIDS (3 miljoen euro), de WHO (7,6 miljoen euro) en het Global Fund (15 miljoen euro), die programma's voor hiv-bestrijding ontwikkelen en uitvoeren.

In het kader van het *SheDecides*-programma werd de jaarlijkse bijdrage van België aan UNFPA verhoogd van 7 tot 9 miljoen euro.

De Belgische Ontwikkelings samenwerking heeft 5 miljoen euro uitgetrokken voor de ondersteuning van de IPPF-programma's (International Planned Parenthood Federation).

Er wordt bijkomende steun overwogen, binnen de grenzen van de huidige begroting, voor genderbeleid en reproductieve en seksuele gezondheid en rechten, maar niet voor de strijd tegen aids.

08.03 Christophe Lacroix (PS): Ik heb geen antwoord gehoord met betrekking tot het aanspreken van bijkomende fondsen, met name van de VN. Wij zullen hier nog op terugkomen.

09.01 Ben Segers (sp.a): *De VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR heeft 745 miljoen dollar nodig in de strijd tegen COVID-19. Dit is het UNHCR-deel van het herziene Global Humanitarian Response Plan van de Verenigde Naties, dat in totaal oproept tot 6,7 miljard dollar en op 7 mei werd gelanceerd. Hiermee herziene de organisatie dus haar oorspronkelijke oproep van 25 maart om 255 miljoen dollar extra te voorzien. De VN werkt hard in 134 landen om de pandemie onder controle te houden, door het leveren van beschermingsmateriaal, veldhospitelen, ventilatoren, het verbeteren van de opvang in overvolle nederzettingen, de financiële bijstand voor kwetsbare families,...*

Tijdens het COVID-19-debat in de commissie van 22 april verklaarde u dat ons land de volgende humanitaire inspanningen zal leveren: "L'aide humanitaire est surtout gérée via des fonds flexibles des Nations Unies et de la Croix-Rouge. L'un des fonds centraux auxquels notre pays contribue est le Central Emergency and Response Fund (CERF) de l'Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). Ce fonds permet à l'OCHA de répondre aux besoins les plus urgents, de manière rapide et coordonnée... L'année dernière, la Belgique a contribué à hauteur de 17 millions d'euros à ce fonds. Pour 2020 est prévue une nouvelle contribution de notre pays de 17 millions. Je vais donc préparer, dans la limite des budgets disponibles, une contribution humanitaire de 22 millions d'euros. Dans un premier temps, 5 millions d'euros seront affectés au CERF et 5 millions à la Fédération internationale de la Croix-Rouge. Cela portera les dépenses humanitaires totales en 2020 à 192 millions d'euros, un montant record jamais accordé à l'aide humanitaire par notre pays."

Ik heb daarover volgende vragen. Wat is het standpunt van de Belgische regering in het kader van de extra vraag om noodfondsen. Is ons land al tegemoet gekomen aan de eerste oproep van de UNHCR op 25 maart voor extra steun? Zo ja, hoeveel extra steun hebben wij geleverd? Zal ons land ook ingaan op de tweede oproep van de VN van 7 mei? Welke extra financiële bijdrage zal ons land leveren? Wat is de jaarlijkse normale bijdrage die ons land levert aan het UNHCR? Wordt er op Europees niveau overleg gepleegd om gezamenlijk te bekijken hoe de inzet voor het bestrijden van de coronacrisis in ontwikkelingslanden en in regio's met nood aan ondersteuning aan vluchtelingen het meest efficiënt en solidair kan worden ingezet?

09.02 Minister Alexander De Croo: Ik kan bevestigen dat de ministerraad op mijn voorstel besloten heeft om een bijkomende financiering van telkens 5 miljoen euro vrij te maken voor het CERF, het crisisfonds van de Verenigde Naties, en het internationaal fonds van het Rode Kruis. Daarnaast wordt er in een bedrag van 10 miljoen euro extra voorzien voor dit jaar. Het financieringskader wordt momenteel voorbereid. Over de exacte verdeling is nog niet beslist, ze wordt bepaald op basis van een analyse van de reële noden, in overleg met onze humanitaire partners.

België draagt jaarlijks 8 miljoen euro aan de algemene middelen van het UNHCR. Daarnaast financiert België ook projecten en programma's van het UNHCR. In 2019 werden interventies gesteund in Tsjaad, de Democratische Republiek Congo, Ethiopië, Afghanistan, Libanon, Jemen en Irak, dit ter ondersteuning van vluchtelingen, IDP's

09.01 Ben Segers (sp.a): *L'organisation d'aide aux réfugiés de l'ONU, le HCR, a besoin de 745 millions de dollars pour son combat mondial contre le COVID-19.*

Quel est le point de vue de la Belgique concernant cette demande de fonds d'urgence? La Belgique a-t-elle déjà répondu au premier appel en faveur d'une aide complémentaire lancé par le HCR le 25 mai dernier? Notre pays répondra-t-il au deuxième appel de l'ONA lancé le 7 mai? Quelle est la contribution annuelle normale de notre pays au HCR? Se concentre-t-on au niveau européen à propos d'une affectation aussi efficace et solidaire que possible des moyens engagés?

09.02 Alexander De Croo, ministre: Le Conseil des ministres a décidé sur ma proposition d'un financement complémentaire de 5 millions d'euros pour le Fonds de crise de l'ONU CERF, d'une part, et le fonds international de la Croix-Rouge, d'autre part. Par ailleurs, 10 millions d'euros supplémentaires sont également prévus pour cette année. Le cadre de financement et la répartition exacte sont préparés sur la base d'une analyse des besoins réels, en concertation avec nos parte-

en/of teruggekeerden. Dit bracht de totale bijdrage van ons land aan UNHCR in 2019 op bijna 19 miljoen euro.

België behoort al jaren tot de top 20 van de overheidsdonoren aan UNHCR en zelfs tot de top 15 voor flexibele bijdrage aan de algemene middelen van UNHCR.

De aanpak van de coronacrisis wordt vanzelfsprekend nauw gecoördineerd op EU-niveau. Vandaag vond ook een Raad Ontwikkelingssamenwerking plaats die onder meer de verdere samenwerking en coördinatie onder de noemer Team Europe verder heeft besproken.

Daarnaast komen de hoofden van Ontwikkelingssamenwerking, ontwikkelingsagentschappen evenals ontwikkelingsfinancieringsinstellingen zoals BIO, van de EU-lidstaten regelmatig samen om de COVID-19-respons te coördineren.

Over de humanitaire hulp wordt op EU-niveau continu overleg gepleegd. Zo is de minister van Buitenlandse Zaken samen met zijn Franse collega en de betrokken EU-commissaris gisteravond vertrokken naar de DRC voor een EU-missie in het kader van de strijd tegen COVID-19. Deze kwam in grote mate onder Belgische impuls tot stand.

naires humanitaires.

La Belgique contribue chaque année à concurrence de 8 millions d'euros aux moyens généraux du HCR. Parallèlement, la Belgique finance également des projets et des programmes du HCR. Ces différents financements ont porté notre contribution totale pour 2019 à près de 19 millions d'euros et hisse notre pays dans le top 20 des bailleurs de fonds, et même dans le top 15 en ce qui concerne les contributions flexibles aux moyens généraux.

L'approche de la crise du coronavirus fait l'objet d'une étroite coordination au niveau de l'UE. Un Conseil de la Coopération au développement a encore eu lieu aujourd'hui. Les dirigeants des agences pour la coopération au développement et des institutions pour le financement du développement des États membres de l'UE se réunissent également régulièrement pour coordonner leur réponse à la crise du coronavirus. L'aide humanitaire fait l'objet d'une concertation permanente. Le ministre des Affaires étrangères, son homologue français et le commissaire européen compétent sont ainsi partis en RDC dans le cadre d'une mission UE pour la lutte contre le COVID-19. Cette mission a en grande partie vu le jour sous l'impulsion de la Belgique.

09.03 Ben Segers (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

10 Questions jointes de

- Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le soutien à la sécurité alimentaire en période post-COVID-19" (55006780C)
- Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La crise alimentaire" (55006794C)
- Christophe Lacroix à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "La sécurité alimentaire" (55006799C)

10 Samengevoegde vragen van

- Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De steun voor de voedselzekerheid in het postcoronatijdperk" (55006780C)
- Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De

voedselcrisis" (55006794C)

- **Christophe Lacroix aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De voedselzekerheid" (55006799C)**

10.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *La crise du COVID-19 va avoir une influence négative sur la sécurité alimentaire. Et ce, alors que la situation était déjà très problématique. La crise sanitaire perturbe de façon significative les systèmes alimentaires et est en train de faire plonger un nombre très important de personnes vulnérables dans l'insécurité alimentaire. Avant la pandémie une personne sur neuf souffrait déjà de la faim et environ 21000 personnes mouraient dans le monde de causes liées à la faim, chaque jour.*

D'après le PAM, le nombre de personnes souffrant de faim dans le monde pourrait doubler, atteignant plus de 250 millions d'ici la fin de 2020.

Il semble dès lors que parmi les priorités de l'aide internationale en cette période doit se trouver la lutte contre la faim.

La coalition contre la faim alerte afin que cette aide alimentaire soit en priorité achetée localement auprès des organisations de producteurs et productrices environnants: "Il faut éviter à tout prix que l'aide alimentaire extérieure ne vienne accentuer les pertes de revenus des producteurs et productrices locaux, déjà impactés par les mesures de confinement et le dérèglement du marché international qui en résulte".

Mes questions sont les suivantes :

- *Quelles sont les orientations que vous avez pu donner aux acteurs belges de la coopération en lien avec la lutte contre la faim ?*
- *Les mesures qui ont pu être prises sont-elles orientées vers le soutien des marchés locaux ?*
- *De façon générale, l'expérience de la fragilité des systèmes alimentaires vous pousse-t-elle à revoir votre stratégie "agriculture et sécurité alimentaire"?*

10.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *De coronacrisis zal negatieve gevolgen hebben voor de voedselzekerheid. Ze verstoort de voedselsystemen en stelt vele kwetsbare mensen bloot aan voedselonzeekerheid. Vóór de uitbraak van de pandemie leed een op de negen mensen honger en stierven er wereldwijd dagelijks 21.000 mensen aan hongergereleerde oorzaken. Volgens het WFP zou het aantal personen dat honger lijdt tegen het eind van het jaar kunnen verdubbelen.*

De vereniging Coalitie tegen de Honger vraagt dat de voedselhulp prioritair aangekocht zou worden bij groeperingen van lokale producenten.

Welke beleidslijnen hebt u voor de Belgische stakeholders inzake ontwikkelingssamenwerking uitgezet op het vlak van hongerbesteding? Strekken de beslissingen ertoe de lokale markten te ondersteunen? Zet de kwetsbaarheid van de voedselsystemen, die door de crisis werd blootgelegd, u ertoe aan uw strategie op het stuk van de landbouw en de voedselzekerheid te herzien?

10.02 Els Van Hoof (CD&V): *Mijnheer de minister, er dreigt een wereldwijde voedselcrisis. Het VN-Wereldvoedselprogramma roept donorlanden op zo snel mogelijk 1,9 miljard dollar over te maken die eerder was toegezegd, om burgers in oorlogsgebieden te kunnen blijven helpen.*

Volgens het Wereldvoedselprogramma komen zonder ingrijpen wereldwijd 130 miljoen mensen extra in hongersnood door de coronapandemie, het aantal mensen met acute honger zou daarmee stijgen tot een kwart miljard. 300.000 mensen per dag zullen mogelijk sterven als de noodhulp aan deze meest kwetsbare burgers tot stilstand komt.

Het Voedselprogramma zal zeker 2 tot 4 miljard euro meer nodig hebben dan de 8,3 miljard euro die 100 miljoen burgers in 2019 voedselhulp heeft kunnen geven. Daarom vragen ze 1,9 miljard euro van donorlanden om 30 miljoen mensen in conflictlanden de komende drie maanden te kunnen helpen. Het gaat om mensen die volledig afhankelijk zijn van voedselhulp.

10.02 Els Van Hoof (CD&V): *Une crise alimentaire mondiale risque de sévir et le Programme Alimentaire Mondial des Nations Unies appelle les pays donateurs à libérer le plus rapidement possible les 1,9 milliard de dollars déjà promis pour soutenir la population dans les zones de conflit. Quelles initiatives la Belgique a-t-elle prises pour protéger la sécurité alimentaire dans nos pays partenaires? Allons-nous réorienter des projets de développement vers la protection de secteurs alimentaires vitaux? Quelles contributions la Belgique a-t-elle déjà fournies et quelles contributions supplémentaires prévoit-elle*

encore?

Ons land moet van de wereldwijde voedselcrisis een absolute prioriteit maken in onze ontwikkelingssamenwerking.

Welke initiatieven heeft ons land genomen om de voedselzekerheid in onze partnerlanden te beschermen?

Zal ons land ontwikkelingsprojecten heroriënteren naar de bescherming van vitale voedingssectoren? Zo ja waar en welke?

Welke bijdragen heeft ons land reeds geleverd aan het Wereldvoedselprogramma en welke extra bijdrage zal ons land leveren?

Mijnheer de minister, kunt u ook reageren op hetgeen vandaag in *De Standaard* verscheen over agro-ecologie en de investeringen op dat vlak, die beperkt zouden kunnen zijn vanuit de Belgische Ontwikkelingssamenwerking?

Le ministre peut-il nous fournir des informations sur l'agro-écologie et les investissements dans ce domaine? Il en était question aujourd'hui dans un article du journal *De Standaard*.

10.03 Christophe Lacroix (PS): *Monsieur le Ministre, fin avril, dans le cadre d'un échange de vues plus globale, je vous interrogeais concernant un rapport de l'ONU mettant en lumière que la pandémie de COVID-19 risquait d'aggraver, au cours de cette année, le sort de la population déjà en forte insécurité alimentaire.*

On parle en effet de 265 millions de personnes qui seraient affectées, soit une augmentation de 130 millions par rapport à 2019.

Monsieur le Ministre, de manière plus précise, pouvez-vous m'indiquer si depuis vous avez pris de nouvelles initiatives en la matière sur le plan bilatéral ? Quelles initiatives pouvons-nous prendre dans un cadre européen et/ou multilatéral – donc, avec l'ONU – pour venir en aide à ces populations en insécurité alimentaire totale dans le contexte que nous connaissons ? Je vous remercie d'avance pour vos réponses.

10.03 Christophe Lacroix (PS): *Eind april heb ik u vragen gesteld over een VN-rapport waaruit bleek dat de situatie van bevolkingsgroepen die met voedselschaarste te kampen hebben nog zou kunnen verslechteren door de COVID-19-pandemie. Het gaat over 265 miljoen mensen (130 miljoen meer dan in 2019).*

Hebt u in dat verband nieuwe bilaterale initiatieven ontwikkeld? Welke stappen kunnen we zetten op Europees en/of multilateraal vlak?

10.04 Minister Alexander De Croo: *Mevrouw de voorzitter, ik zou graag hebben dat ook in de commissie voor Financiën de vragen niet meer worden voorgelezen, dat zou de zaken veel vlotter laten verlopen.*

De voorzitter: Deze commissie heeft een vrouwelijke voorzitter.

10.05 Alexander De Croo, *ministre: Absoluut, een vrouwelijke voorzitter en een vrouwelijke eerste minister, zo gaan de zaken vlot.*

Chers collègues, la sécurité alimentaire bénéficie d'une attention particulière de la Coopération au Développement belge. La stratégie pour l'agriculture et la sécurité alimentaire met en évidence trois domaines d'intervention: la participation des agriculteurs aux chaînes de valeurs, la bonne gouvernance et la recherche et l'innovation visant à augmenter les résiliences de l'entrepreneur rural.

L'impact de la pandémie de COVID-19 sur la sécurité alimentaire ne peut en effet être sous-estimé. Il est clair qu'à court terme, nous devons nous concentrer sur les besoins alimentaires aigus, en

10.05 Minister Alexander De Croo: *Voedselzekerheid is een belangrijk aandachtspunt van onze Ontwikkelingssamenwerking. In de strategie voor de landbouw wordt er de nadruk op drie thema's gelegd: de deelname van de landbouwers aan de waarden, goed bestuur en onderzoek en innovatie om de veerkracht van de ondernemers op het platteland te vergroten. De impact van de pandemie op de voedselzekerheid*

particulier ceux des groupes les plus vulnérables, et veiller à ce que les chaînes alimentaires continuent de fonctionner. Au plan humanitaire, nous soutenons des opérations d'urgence mais aussi des actions de préparation aux catastrophes, des actions de réhabilitation et de reconstruction pour soutenir la résilience des communautés.

Dans ce contexte, les partenaires privilégiés de la Belgique sont le PAM et la FAO. Ces deux organisations ont adapté leur approche pour répondre aux conséquences à court et à long terme de la propagation du virus COVID-19 dans ces mesures. Le PAM s'appuie sur son expertise en logistique, en analyse des marchés et en création de débouchés économiques pour la production locale, là où le contexte le permet. La FAO prévoit le soutien aux producteurs afin d'augmenter la production alimentaire et les revenus. La Belgique a réservé des sommes supplémentaires pour le PAM et la FAO à hauteur de cinq millions d'euros.

Die bijkomende steun komt boven op de bijdragen van België tot de algemene middelen van het World Food Program, 4,8 miljoen euro, en het Immediate Response Accountfonds, 5 miljoen euro, dat ingezet wordt bij plotse crisissen. Die flexibele en meerjarige bijdragen geven de organisatie de mogelijkheid om zich aan te passen aan de meest dringende noden.

In deze gezondheidscrisisperiode is voedselhulp vanzelfsprekend prioritair voor het geheel van de humanitaire interventies. Zo is het World Food Program de leidinggevende organisatie in die materie. Andere humanitaire partners, de ngo's, de VN-agentschappen, het Rode Kruis en de Rode Halvemaan, integreren die noden in hun interventies.

Au niveau des programmes bilatéraux, une flexibilité au niveau des activités est étudiée dans les programmes bilatéraux en cours qui travaillent sur plusieurs pistes de mise en œuvre. J'en citerai deux à titre illustratif. Adopter les programmes en cours qui travaillent sur les chaînes de valeur dans le secteur agroalimentaire, notamment en renforçant les capacités locales de transformation et de stockage pour éviter les pertes alimentaires et en soutenant les mécanismes alternatifs de vente: commerce électronique reliant producteur et consommateur, circuit court. Veiller à ce que les considérations

kan niet overschat worden. Op korte termijn moeten we ons focussen op de noden van de meest kwetsbaren en de werking van de voedselketens waarborgen. We steunen humanitaire noodacties, acties die bedoeld zijn om zich op rampen voor te bereiden en acties die gericht zijn op de wederopbouw ter ondersteuning van de gemeenschappen. Onze partners, het WFP en de FAO, hebben zich aangepast om de gevolgen van COVID-19 op te vangen.

Het WFP maakt gebruik van zijn expertise op het gebied van logistiek en het creëren van afzetmarkten voor de lokale productie. De FAO steunt de producenten om de productie en het inkomen te verhogen. België heeft er 5 miljoen euro extra voor uitgetrokken.

Cette aide additionnelle se greffe sur la contribution belge de 4,8 millions d'euros aux ressources générales du Programme Alimentaire Mondial et sur les cinq millions d'euros du Fonds de Réponse Rapide destiné aux situations d'urgence. Ces contributions flexibles et pluriannuelles permettent de satisfaire les besoins les plus urgents.

Dans la totalité des interventions humanitaires, dans la crise sanitaire actuelle, l'aide alimentaire est évidemment prioritaire. Le Programme Alimentaire Mondial est le chef de file dans ce domaine et les autres partenaires, instances et organisations humanitaires intègrent ces besoins dans leurs interventions.

Men onderzoekt hoe men de activiteiten in de bilaterale programma's die op meerdere sporen werken flexibeler kan maken. Bijvoorbeeld de lopende programma's overnemen door de plaatselijke verwerkings- en opslagcapaciteit te versterken en alternatieve verkoopmechanismen

nutritionnelles soient reflétées dans les actions sectorielles.

De analyse voor een eventuele heroriëntering op middellange termijn loopt momenteel nog. Het uitgangspunt is dat een heroriëntering zoveel mogelijk dient aan te sluiten bij de bestaande programma's. Nieuwe domeinen opstarten of zelfs nieuwe domeinen vergen tijd en expertise, wat in deze tijden moeizamer verloopt.

Dans ce contexte, les programmes sont en cours dans les domaines de l'agriculture, de l'élevage ou du développement rural dans plusieurs de nos pays partenaires parmi lesquels le Burundi, le Bénin, la RD Congo, le Mali, le Niger, le Rwanda et la Tanzanie.

Notre agence de développement Enabel examine en concertation avec nos postes diplomatiques quelles dispositions peuvent être prises dès à présent au sein de ces programmes pour investir plus dans l'approvisionnement local de nourriture et adapte déjà certaines de ses activités. Enabel dispose d'une flexibilité et d'une autonomie assez larges pour ce faire.

À moyen terme, il est également nécessaire de s'attaquer aux faiblesses du système alimentaire mondial que la crise COVID-19 a une fois de plus relevées. Cela est conforme à l'approche Build Back Better (BBB) promue par le secrétaire général des Nations Unies, M. Guterres, que je soutiens. Plusieurs réponses consolidées au COVID-19 ont été élaborées au sein du système des Nations Unies au cours des dernières années aux niveaux sanitaire, humanitaire et socioéconomique. Ceci est important en fonction d'une approche multilatérale coordonnée que la Belgique souhaite voir se concrétiser.

Je suis heureux que l'importance de la sécurité alimentaire soit toujours reconnue à cet égard et nous continuerons à veiller à ce que nos organisations partenaires y accordent une attention importante en tant que priorité transversale dans leurs opérations.

La Belgique soutient donc plus que jamais l'approche multilatérale en la matière. Nous appuyons les réponses globales apportées tant par l'Union européenne que par les Nations Unies. Par ailleurs, la mise à disposition de fonds via des ressources centrales prend plus que jamais tout son sens dans cette situation de crise. Nous trouvons également essentiel de renforcer la coordination des politiques du Comité de la sécurité alimentaire globale (CSA), le principal organe mondial de la gouvernance alimentaire, qui réunit les États membres, la société civile, le secteur privé et surtout les populations les plus touchées par la crise alimentaire, pour discuter d'une réponse coordonnée. À long terme, il s'agit donc de soutenir la transition vers un secteur agricole et un système alimentaire plus résilients et surtout plus durables.

En ce moment, une révision de la stratégie actuelle me semble prématurée. La stratégie actuelle doit aussi pouvoir être mise en œuvre sur quelques années avant d'être analysée avec un minimum de recul. Puis, il ne me semble pas opportun de prendre une telle décision en période d'affaires courantes.

te ondersteunen, of nog erop toezien dat voedingsoverwegingen in de sectorale acties tot uiting komen.

L'analyse relative à éventuelle réorientation à moyen terme est toujours en cours. Le point de départ est que cette réorientation doit se rapprocher au plus près des programmes existants.

In verscheidene partnerlanden lopen er programma's met betrekking tot veeteelt, landbouw en plattelandontwikkeling. Enabel onderzoekt welke maatregelen er genomen moeten worden om meer te investeren in de lokale voedselvoorziening. Op middellange termijn moeten de zwakke punten van het mondiale voedselsysteem weggewerkt worden volgens de principes van het 'Build Back Better'-programma van de VN. De VN hebben geconsolideerde antwoorden uitgewerkt op humanitair, socio-economisch en gezondheidsvlak. België ondersteunt de gecoördineerde multilaterale aanpak. Ik verheug me erover dat de voedselzekerheid nog steeds als een cruciaal criterium beschouwd wordt. Wij zullen erop toezien dat onze partners dit als een transversale prioriteit zullen meenemen. België steunt de alomvattende benadering van de EU en de VN.

Het is bovendien essentieel met behulp van de centrale middelen fondsen ter beschikking te stellen en de beleidscoördinatie van het Committee on World Food Security (CFS), waarin de lidstaten, de middenveldorganisaties, de privésector en de getroffen bevolkingen verenigd zijn, te versterken. We moeten de overgang naar een veerkrachtiger en duurzamer landbouw- en voedselsysteem ondersteunen. Het is voorbarig de strategie te herzien, want vooraleer er een zinvolle analyse gemaakt kan worden, moet ze eerst een aantal jaren gevolgd zijn. Dat is ook niet

Over het artikel in *De Standaard* wil ik eigenlijk wel een aantal zaken zeggen. Ik betreur dat het artikel laat uitschijnen dat agro-ecologie tegengesteld zou zijn aan de duurzame transitie die de Belgische Ontwikkelingssamenwerking nastreeft in haar landbouwprioriteiten. Beide vallen terug op gelijkaardige basisprincipes en doelstellingen. Al in 2017 heb ik in beleidsdocumenten erkend dat agro-ecologie een deel van het beleid moet uitmaken. Het is duidelijk dat de onderliggende principes vandaag reeds de leidende principes van het beleid zijn.

Ik ben het er ook absoluut niet mee eens dat men laat uitschijnen dat daar slechts een zeer klein deel van het budget naartoe zou gaan. Volgens de cijfers van de studie ondersteunt 61 % van de financiering van de Belgische ontwikkelingsamenwerking rechtstreeks of onrechtstreeks de agro-ecologie.

Daarenboven vind ik dat men zich vergist. Ik heb dit punt hier al meermaals gemaakt. Men blijft altijd terugkomen op dat Fonds voor Voedselzekerheid. Sommigen zijn blijkbaar echt verliefd op die aparte structuur. Ik begrijp niet goed waarom, tenzij omdat dit fonds door het Parlement wordt gestuurd in de plaats van door mijzelf. Als we op zoek zijn naar complementariteit lijkt het mij logisch om voedselzekerheid in het algemeen landbouwbeleid te plaatsen.

Ik krijg soms de indruk dat men de ogen wil sluiten voor wat een natuurlijke transitie zou zijn. Ja, de familiale louter zelfbedruipende landbouw heeft hier ook bestaan, in de middeleeuwen. Toen leefde de overgrote meerderheid van de mensen die van de landbouw leefden in extreme armoede. Dat is ook de situatie vandaag in sub-Sahara-Afrika. De familiale landbouw is de beste garantie voor een duurzame armoede.

Ik vraag mij af waarom sommigen daaraan blijven vasthouden. Ik heb nooit in mijn nota's geschreven dat ik een fan ben van de zeer grootschalige agro-industrie. Dat staat absoluut niet in mijn nota's. Stel u voor dat de familiale landbouw productiever zou worden en meer zou produceren op de oppervlakte die men ter beschikking heeft, zoals in de rest van de wereld op veel plaatsen gebeurt. Stel u voor dat men erin zou slagen om voldoende te produceren voor de eigen bevolking. Zou dat geen goede zaak zijn? Zou dat er niet voor zorgen dat voedsel meer beschikbaar is, zoals we hier in een transitie van zoveel decennia hebben gekend?

Ik zal niet zeggen dat alles perfect is in onze manier van landbouw, maar de intensieve landbouw heeft er wel voor gezorgd dat voeding beschikbaar is voor mensen.

Het deel van hun budget dat mensen aan voeding moeten besteden, is hierdoor zeer sterk gedaald. Verder hebben mensen vandaag toegang tot gezonde en zeer diverse voeding, met de nodige positieve effecten op hun gezondheid. Als het onze betrachting is om ervoor te zorgen dat de lokale landbouw productiever en technologischer kan worden, zodat er meer middelen beschikbaar zijn voor de eigen markt, wat is daar dan fout aan? Stel dat die landen producten zouden gaan exporteren, wat zou daar dan mis mee zijn? Ik vond het artikel in

de taak van een regering in lopende zaken.

Malheureusement, l'article du *Standaard* sur l'agro-écologie laissait entendre qu'elle serait contraire à la transition durable à laquelle aspire notre coopération au développement dans le cadre de ses priorités agricoles. Les principes qui sous-tendent l'agro-écologie sont déjà les principes directeurs de notre politique: 61 % du financement de la coopération belge au développement vont directement ou indirectement à l'agro-écologie.

D'aucuns s'obstinent à réclamer la création d'un fonds dédié à la sécurité alimentaire alors qu'il me semblerait logique d'intégrer la sécurité alimentaire dans la politique agricole générale. Il ne faudrait pas oublier que l'agriculture familiale est la meilleure 'garantie' pour l'extrême pauvreté: dans un passé très lointain dans nos propres contrées et de nos jours en Afrique sub-saharienne. Aussi, je me demande pourquoi certains n'en démordent pas, d'autant que je ne me suis jamais prononcé en faveur d'une agro-industrie massive et à grande échelle, comme en Amérique latine. L'agriculture intensive a indéniablement conduit à la disponibilité de l'alimentation. Conséquence: le budget que les gens doivent consacrer à l'alimentation a très sensiblement baissé et actuellement, ils ont accès à une alimentation saine et très variée. Quoi qu'il en soit, comment pourrait-on être dans l'erreur en accroissant la productivité de l'agriculture locale et en faisant en sorte qu'elle fasse appel à davantage de technologie?

Cet article du *Standaard* m'a paru tendancieux et j'ai eu l'impression qu'il ne voyait les choses que sous un seul angle. Son seul apport positif était une référence au partenariat Beyond Chocolate comme exemple à suivre. Il est

De Standaard dan ook zeer tendentiekus en eenzijdig.

Ik wil wel duidelijk stellen dat ik niet pleit voor de massieve agro-industrie zoals men die bijvoorbeeld in Latijns-Amerika op zeer grote schaal ziet. Men moet ervoor zorgen dat landbouwers voldoende inkomen kunnen genereren. Het enige positieve in dat artikel was de referentie aan Beyond Chocolate, want dat is een voorbeeld van de manier waarop wij daarnaar kijken. Wij stellen dat winstgevendheid een essentieel element is en dat men geen winstgevendheid kan hebben als er één partij is die nooit winst maakt, namelijk de lokale producent. Eén van de drie grote doestellingen van Beyond Chocolate is juist ervoor te zorgen dat de lokale landbouw voldoende kan verdienen.

Ik had gehoopt dat het artikel wat evenwichtiger zou zijn geweest, maar zo gaat dat nu eenmaal. Het biedt wel een opportuniteit voor bijkomende artikels die dan meer mijn visie op de feiten geven.

10.06 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, manifestement, nous sommes plusieurs au Parlement à revenir régulièrement avec des questions sur la sécurité alimentaire. On est à chaque fois confronté à notre ministre qui a clairement une vision sur ce que doit être l'approche agricole. On voit bien que ce point est politiquement difficile.

Je vous remercie pour les réponses. Néanmoins, ce qu'il se passe, c'est qu'au-delà d'une vision politique peut-être "libérale" ou plus écologiste...

10.07 Alexander De Croo, ministre: Plus scientifique peut-être?

10.08 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Justement, cela fait des années que les scientifiques, que ce soit dans les universités ou aux Nations Unies, nous indiquent que pour nourrir le monde, pour lutter contre le changement climatique et contre l'effondrement des écosystèmes, c'est l'agriculture familiale qui constitue la réponse. On ne lit peut-être pas les mêmes sources mais les publications vont dans ce sens-là.

Il y a un large consensus sur ces questions au niveau même des Nations Unies. Nous continuons à penser que réorienter l'approche agricole vers l'agro-écologie et vers des systèmes alimentaires résilients et durables est la solution tant au niveau climatique qu'au niveau de la biodiversité ou de la lutte réelle contre la faim.

Le SES (Service de l'évaluation spéciale) est encore venu présenter ses conclusions. Dans son évaluation sur un dispositif au Bénin, je crois, sur la culture des ananas, on voit qu'on choisit de ne pas suivre les recommandations du SES et qu'on continue à booster la vente à l'international de l'ananas plutôt que d'investir dans les systèmes locaux alimentaires. Cela reste préoccupant. La crise du COVID-19 nous le rappelle: quand on bloque les marchés internationaux, il faut réinvestir dans le système local qui doit être le plus adapté à ce qui nous attend en termes climatiques et en termes de biodiversité.

Je ne vais pas refaire tout le débat maintenant. Mes collègues vont probablement avancer d'autres éléments. Vous dites qu'il est trop tôt pour revoir la stratégie. En même temps, on est déjà en train de la

essentiel que la production chocolatière soit lucrative, ce qui est exclu à partir du moment où le producteur local ne réalise jamais de profit. Or la finalité de Beyond Chocolate est précisément que les producteurs locaux fassent du profit.

10.06 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): We maken ons zorgen over de voedselzekerheid.

10.08 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Volgens de wetenschappers moet men om de wereld te kunnen blijven voeden niet alleen de klimaatverandering en het ineensstorten van de ecosystemen bestrijden, maar ook de nadruk leggen op familiale landbouw en veerkrachtige en duurzame voedselsystemen. Daarover bestaat er een brede consensus in de Verenigde Naties.

Voor de ananasteelt in Benin werden de aanbevelingen van de Dienst Bijzondere Evaluatie niet opgevolgd en werd er voorrang gegeven aan de verkoop op de internationale markten boven investeringen in de lokale landbouw. De COVID-19-crisis toont aan dat als de internationale markten geblokkeerd worden, er geïnvesteerd moet worden in het lokale systeem, dat het best aan de klimaatverandering en de biodiversiteit aangepast is.

revoir avec la stratégie D4D (Digital for development) qui est assez récente et que vous avez mise en place sous cette législature-ci. Il serait intéressant de pouvoir rapidement l'évaluer même brièvement de sorte à la réorienter. En effet, je pense que la crise du COVID-19 doit aussi nous inciter à revoir la stratégie sur la sécurité alimentaire.

Je comprends qu'on est en affaires courantes et que ce n'est peut-être pas le meilleur moment. Je pense toutefois qu'il faudra très vite, avec un nouveau gouvernement, se pencher sur ces questions-là.

Madame la présidente, j'arrive ainsi à la fin de mon intervention. Excusez-moi d'avoir été longue.

U zegt dat het te vroeg is om de strategie te herzien. De recente D4D-strategie (Digital for Development), die tijdens deze legislatuur ingevoerd werd, is echter al een herziening. Ze moet worden geëvalueerd om ze bij te sturen. De COVID-19-crisis zou ons ertoe moeten aanzetten de strategie inzake voedselzekerheid te herzien.

De regering zit in lopende zaken en het is misschien niet het meest geschikte ogenblik. De nieuwe regering zal zich evenwel zeer snel over al die kwesties moeten buigen.

10.09 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord.

Het is goed dat er een debat is. Bij Ontwikkelingssamenwerking ontbreekt dat dikwijls, zeker ook in de media. Soms is het gunstig om het debat op gang te trekken over dit thema, zo niet zouden wij als parlementairen misschien onze aandacht verliezen, wat ik absoluut niet wens.

Deze crisis heeft duidelijk gemaakt dat de voedselzekerheidssystemen in ontwikkelingslanden redelijk zwak en fragiel zijn. Soms zijn ze gericht op export en moet men zelfs voedsel importeren. Dan stoot men op grenzen. Als er dan niet wordt geïnvesteerd in familiale landbouw, is de zelfvoorziening inzake voedsel er niet.

De vraag is: hoever staan we? Het is duidelijk dat we een aanpak op maat nodig hebben. In sommige landen moeten we verder investeren in familiale landbouw, omdat de systemen niet verder kunnen worden geüpgraded naar een grotere schaal, ook dat is duidelijk. Het is moeilijk om dit te veralgemenen. De uitdaging voor de toekomst inzake voedselzekerheid is een aanpak op maat en diversiteit tot stand te brengen, zodat we niet denken dat u voorstander bent van de agro-industrie en het Parlement van familiale, lokale landbouw. Dat is wat op flessen getrokken.

De aanpak op maat moeten we misschien duidelijker en concreter zien in de programma's die worden ontwikkeld, dan vinden we elkaar wel ergens in het midden. Ik vind Beyond Chocolate bij ons een fantastisch project. In die richting moeten we ook met andere sectoren gaan. De schoneklereencampagne is ook iets op dat niveau.

Ik weet verder dat Nederland sectoraal gericht werkt met dergelijke conventies in het kader van *due diligence*. Ik denk dat dit de *way to go* is. De problematiek is te groot om hem globaal aan te pakken. Ik steun u in de sectorspecifieke aanpak, die het ook veel concreter maakt dan het algemene debat wie voor of wie tegen is. Het antwoord lijkt mij ergens in het midden te liggen, bij een op maat gerichte aanpak per land. Ik heb begrepen dat u ook in deze voedselcrisis in

10.09 Els Van Hoof (CD&V): Cette crise sanitaire montre la fragilité des systèmes de sécurité d'approvisionnement en nourriture dans les pays en développement. Parfois, ils sont axés sur les exportations et de la nourriture doit même être importée. Dans ce cas, si on n'investit pas dans l'agriculture familiale, on n'est pas autosuffisant en matière de nourriture. Une approche sur mesure et de la diversité sont nécessaires pour la sécurité alimentaire. Il est quelque peu réducteur d'affirmer que le ministre soutient l'agro-industrie, tandis que le Parlement soutiendrait l'agriculture familiale et locale. Nous devons incorporer plus clairement une approche sur mesure dans les programmes qui sont développés, comme le projet Beyond Chocolate, en effet. Nous devons également aller dans cette direction avec d'autres secteurs. Par ailleurs, les Pays-Bas recourent, au niveau sectoriel, à de telles conventions dans le cadre d'une *due diligence*. Telle est, selon moi, la voie à suivre.

5 miljoen euro extra hebt voorzien voor het Wereldvoedselprogramma en dat is een goede zaak.

10.10 **Christophe Lacroix** (PS): Madame la présidente, je rejoins les positions exprimées par mes collègues, mais je n'ai pas dit que le ministre n'avait rien fait en la matière. Par ailleurs, je pense que nos positions ne sont pas antagonistes mais plutôt complémentaires. À cet égard, je me réjouis d'apprendre qu'il existe à nouveau un groupe de travail parlementaire qui sera chargé de travailler sur la sécurité alimentaire et qui aura une vision complémentaire à celle du gouvernement.

Il n'en reste pas moins vrai que la lutte en faveur de la sécurité alimentaire repose essentiellement sur les systèmes alimentaires territoriaux qui, par leur diversité et leurs racines locales, sont clairement identifiés et contribuent efficacement à l'amélioration de la sécurité alimentaire sur le terrain.

Aussi, je pense qu'aider l'agriculture familiale revient à aider les agriculteurs à conserver leurs terres et leur pouvoir d'achat ainsi qu'à créer des stocks régulateurs pour eux-mêmes, plutôt que des stocks qui seront utilisés *a posteriori* par d'autres dans le cadre d'une spéculation abusive sur les denrées alimentaires.

Je pense qu'au cours des prochaines semaines, grâce au groupe de travail précité et, je l'espère, à un nouveau gouvernement, nous serons en mesure de donner forme à une nouvelle vision, qui reposera également sur l'évaluation - remarquable à mes yeux - du Fonds belge pour la sécurité alimentaire. Tout cela prend du temps, et je pense qu'il conviendra à l'avenir d'accentuer davantage l'agriculture familiale, en complément de tout ce qui se fait déjà.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 **Question de Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Les perspectives de coopération avec le Burundi" (55006783C)**

11 **Vraag van Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De perspectieven voor de samenwerking met Burundi" (55006783C)**

11.01 **Séverine de Laveleye** (Ecolo-Groen): *Le Burundi sort d'un processus électoral à huit clôt et chahuté clôturé le 20 mai avec l'élection de M. Evariste Ndayishimiye. De nombreuses irrégularités ont été recensées et dénoncées par différents acteurs.*

De craintes de violence post-électorales restent d'actualité. Néanmoins, une nouvelle ère commence pour le Burundi qui peut apporter de nouvelles perspectives pour la coopération belge au Burundi

Ma question est dès lors la suivante: avez-vous déjà des perspectives de relance de la coopération bilatérale au Burundi ?

11.02 **Alexander De Croo**, ministre: Chère collègue, le programme indicatif de coopération avec le Burundi de 2010-2013 est toujours le programme de coopération gouvernementale en cours. La crise

10.10 **Christophe Lacroix** (PS): Het verheugt me dat er een parlementaire werkgroep zich over de voedselzekerheid buigt en een eigen kijk op het probleem ontwikkelt, ter aanvulling van de visie van de regering. De territoriale voedselsystemen dragen doeltreffend bij tot de verbetering van de voedselzekerheid. Het komt er dus op aan de boeren te helpen hun landbouwgronden en hun koopkracht te behouden en voor hen buffervoorraden aan te leggen, die niet voor speculatiedoeleinden gebruikt mogen worden.

Ik hoop dat ons toekomstige beleid ter zake gestoeld zal zijn op de analyse van het Belgisch Fonds voor de Voedselzekerheid en dat de klemtoon in dat beleid zal liggen op het belang van de familiale landbouw.

11.01 **Séverine de Laveleye** (Ecolo-Groen): *In Burundi heeft recent een woelige stembusgang achter gesloten deuren plaatsgehad, die geleid heeft tot de verkiezing van de heer Ndayishimiye. Er werden talloze ongeregeldeheden aan de kaak gesteld, die de vrees voor geweld aanwakkeren. Niettemin breekt er een nieuw tijdperk aan. Hebt u al vooruitzichten op een hervatting van de bilaterale samenwerking met Burundi?*

11.02 **Minister Alexander De Croo**: Het indicatieve samenwerkingsprogramma met Burundi van

politique au Burundi a directement affecté l'évolution de la mise en œuvre de notre coopération gouvernementale, qui a pris différentes décisions ces dernières années dont celle d'interrompre la préparation d'un nouveau programme de coopération, d'arrêter ou de suspendre plusieurs interventions ou parties d'interventions et de réorienter ses moyens vers l'appui direct aux populations burundaises et aux droits humains. Ces interventions de coopération parviennent à se dérouler plus ou moins comme prévu.

Le Burundi est confronté à une croissance démographique importante, une population très jeune, une agriculture de subsistance peu productive, un taux important d'inactivité de la population, une croissance économique anémique avec un secteur privé peu développé et peu diversifié et des menaces climatiques et environnementales. Dès lors, à la mi-2019, j'ai marqué mon accord pour une reprogrammation des moyens budgétaires de 25 millions d'euros pour prolonger les interventions de la coopération gouvernementale en cours d'exécution, avec une augmentation budgétaire.

Ainsi, la prolongation de cinq projets dans les secteurs de la santé, de l'éducation et du développement rural permettra de continuer la coopération jusqu'à fin 2022. Les conditions pour conclure un nouveau programme de coopération ne pourront être décidées que par un gouvernement fédéral de plein exercice.

2010-2013 loopt nog steeds. De politieke crisis heeft de uitvoering ervan bemoeilijkt. De voorbereiding van een nieuw programma werd stilgelegd, verscheidene interventies werden opgeschort en de middelen werden herbestemd voor de rechtstreekse ondersteuning van de bevolkingsgroepen en de bevordering van de mensenrechten. Deze interventies verlopen min of meer zoals gepland.

Burundi wordt geconfronteerd met velerlei demografische, economische, ecologische en sociale problemen. Ik heb bijgevolg beslist om budgettaire middelen ten bedrage van 25 miljoen euro te herprogrammeren om de gouvernementele samenwerking in de sectoren van de gezondheid, de opleiding en de plattelandsontwikkeling tot eind 2022 te verlengen. Enkel een volwaardige federale regering kan over een nieuw samenwerkingsprogramma beslissen.

11.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, nous ne plaçons pas pour un retour rapide à la normale, d'autant que la situation de la population burundaise est encore très incertaine. Il est pertinent de votre part de réorienter le soutien directement vers les populations et non vers l'État, au regard des années écoulées.

Cette période transitoire que nous vivons en Belgique permettra de laisser un peu de temps pour voir quel sera l'avenir de ce nouveau gouvernement au Burundi et comment nous pourrions soutenir de manière efficace et pertinente la population burundaise d'ici 2022.

11.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Het is belangrijk dat de steun rechtstreeks bij de bevolking en niet bij de Staat terecht komt. Deze overgangsperiode in België geeft ons de tijd om na te denken over de toekomst van onze samenwerking in Burundi.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 Samengevoegde vragen van

- Els Van Hoof aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De extra middelen voor BIO" (55006796C)

- John Crombez aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De rol van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden" (55006801C)

- Wouter De Vriendt aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Extra fondsen voor BIO" (55006803C)

12 Questions jointes de

- Els Van Hoof à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Les moyens supplémentaires alloués à BIO" (55006796C)

- John Crombez à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le rôle de la Société belge d'investissement pour les pays en développement" (55006801C)

- Wouter De Vriendt à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Les fonds supplémentaires pour BIO" (55006803C)

12.01 Els Van Hoof (CD&V): *Mijnheer de minister, de COVID-19-crisis stelt overheden wereldwijd voor grote uitdagingen. Internationale solidariteit is het enige antwoord op deze crisis. Als één land aan zijn lot wordt overgelaten, blijft de hele wereld in gevaar.*

Het versterken van het economisch weefsel van en financiële ondersteuning voor de lokale privésector in ontwikkelingsregio's zal een belangrijke uitdaging blijven. Er zou dan ook 20 miljoen euro aan extra middelen voorzien worden voor de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingssamenwerking BIO in het kader van de aanpak van de COVID-19-crisis.

Ik wil hieromtrent volgende vragen stellen: kan de minister deze extra middelen bevestigen? Wat zijn de exacte doelstellingen voor deze extra middelen? Maken die middelen deel uit van een breder plan van steunmaatregelen aan de private sector in ontwikkelingslanden? Gaan de extra middelen naar ondernemingen waar BIO direct of indirect al een relatie mee heeft of gaan ze naar nieuwe ondernemingen? Worden afwegingen gemaakt omtrent sectoren of cruciale ondernemingen, bijvoorbeeld geen steun voor ondernemingen die het voor de crisis al moeilijk hadden? Worden er sociale en duurzaamheidsvoorwaarden gekoppeld aan steun voor ondernemingen?

12.02 John Crombez (sp.a): *Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in een 'call to action, how to save jobs in Afrika' omwille van de COVID-19- crisis die u als minister ondertekende wordt gesteld dat Development Finance Institutions (DFI's) "anticyclisch moeten handelen op het moment dat de private financiële stromen plotseling tot stilstand zijn gekomen" en dat ze "in de beste positie zijn om snel te handelen ter ondersteuning van de private sector in kwetsbare landen door noodkredietlijnen te verstrekken aan klanten voordat het te laat is".*

In dat verband heb ik de volgende vragen:

In welke mate valt de rol van de Belgische Investeringsmaatschappij voor ontwikkelingslanden (BIO) als actor van ontwikkelingssamenwerking en de ambitie om anticyclische investeringen te doen, te verzoenen met het marktconform rendement volgens code 8 van de begroting dat BIO moet behalen?

Moet de Belgische overheid als enige aandeelhouder van BIO deze rendements vereiste niet herzien? Dit werd in 2012 al aangekaart in een rapport van 11.11.11. In 2019 zou een nieuwe investeringsfaciliteit opgericht zijn die projecten financiert met een hogere ontwikkelingsimpact of een lagere return dan BIO normaliter op haar balans zou nemen. Welke rol ziet de minister voor deze nieuwe faciliteit in het formuleren van een antwoord op de uitdagingen door de crisis bij (toekomstige) ondernemingen waar BIO direct of indirect in investeert?

12.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): *Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, voor de humanitaire crisis voorziet u 22 miljoen euro wat een effectieve toename van de middelen betekent in 2020. Op het vlak van structurele ontwikkelingssamenwerking zijn er momenteel nog géén extra middelen voorzien. Dit is nochtans nodig, gezien de grote noden die bevestigd worden door tal van*

12.01 Els Van Hoof (CD&V): *La solidarité internationale est l'unique réponse possible à la crise du COVID-19.*

Est-il exact que la Société belge d'Investissement pour les Pays en Développement (BIO) recevra 20 millions d'euros de moyens supplémentaires dans ce cadre? Comment BIO utilisera-telle ces moyens? Quelles conditions seront liées à leur octroi?

12.02 John Crombez (sp.a): *Le ministre adhère à l'idée selon laquelle, au moment où les flux financiers privés se sont soudainement taris, les Institutions de financement du développement (IFD) doivent agir de manière anticyclique.*

Cette vision est-elle compatible avec le rendement conforme au marché imposé à BIO en vertu du code 8 du budget? Existe-t-il un nouvel instrument d'investissement qui finance des projets à impact de développement supérieur ou d'un retour sur investissement inférieur?

12.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): *Le ministre a réservé 22 millions d'euros supplémentaires pour la crise humanitaire, mais ne prévoit pas de moyens additionnels pour la coopération au*

internationale instellingen als UNCTAD, de Wereldbank, de Wereldgezondheidsorganisatie etc. Wat u wel voorziet is het flexibel inzetten van het bestaande budget. En binnen dat flexibel inzetten gaat het overgrote deel (20 miljoen euro) momenteel naar BIO (of zo lijkt het toch voor de cijfers waarover we vandaag beschikken). Dit betekent een verhoging met de helft van wat normaal gezien jaarlijks voorzien wordt voor BIO, 40 miljoen euro. Hoe verdedigt u deze keuze en welke andere maatregelen binnen de structurele ontwikkelingssamenwerking voorziet u nog?

12.04 Minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitter, beste collega's, naast de sanitaire impact zijn vooral de socio-economische gevolgen van COVID-19 verwoestend. Ik kon dit vorige week zelf nog vaststellen in een discussie met onze vertegenwoordigers van Enabel op het terrein. De COVID-19-crisis dreigt de decennialange vooruitgang in de strijd tegen armoede terug te draaien en de grote ongelijkheid tussen en binnen landen te verergeren. Bovendien dreigt een langdurige wereldwijde economische vertraging ook een negatief effect te hebben op de uitvoering van de agenda 2030. In dit verband moet het ontwikkelingsbeleid ook inzetten op de ondersteuning van de economische veerkracht van onze partnerlanden.

In deze context heeft BIO een belangrijke rol te spelen. Als kleine ontwikkelingsfinancieringsinstelling heeft BIO een specifieke focus op micro-, kleine en middelgrote ondernemingen in ontwikkelingslanden waarin zij rechtstreeks of onrechtstreeks investeert via financiële instellingen, microfinancieringsinstellingen, niet-bancaire financiële instellingen en zogenaamde *private equity*-investeringsfondsen.

Nog meer dan in normale tijden vervullen deze ondernemingen een belangrijke sociale en economische rol in de betrokken landen. In het postcorona tijdperk, waar het herstel van het economisch weefsel de prioritaire bekommernis zal zijn, zal hun rol nog aan belang winnen. De lokale kmo's worden nu zwaar getroffen door de COVID-19-crisis en de terugval van de economische bedrijvigheid. De meeste onder hen beschikken niet over de nodige reserves of buffers om de verliezen op te vangen en hebben in toenemende mate te kampen met acute liquiditeitsproblemen.

Aangezien ze in deze tijden van economische krimp moeilijk terechtkunnen op het reguliere financiële circuit, moeten zij aankloppen bij meer impactgeoriënteerde financierders, zoals BIO, die vaak hun enige kans op overleven zijn. Veel van deze klanten zijn immers zwaar getroffen door de sanitaire crisis en de daaraan gekoppelde teruglopende economische activiteit.

De 20 miljoen euro extra financiële middelen die voorzien werden voor BIO, staan los van de reguliere middelen van BIO. Het gaat om een eenmalige toekenning die heel specifiek gericht is op de ondersteuning van bestaande klanten van BIO tijdens deze crisisperiode.

De extra middelen zullen volledig ingezet worden om de liquiditeitsproblemen van de klanten van BIO op te vangen en om hen te helpen om deze moeilijke periode te overbruggen zodat ze na de sanitaire crisis ten volle kunnen meewerken aan het herstel. De middelen zullen alleen naar die klanten gaan die op 1 maart in goede financiële gezondheid waren. Aan de financiering zullen

développement structurelle.

Pourquoi allouer 20 millions d'euros du budget existant à BIO? D'autres mesures sont-elles encore prévues?

12.04 **Alexander De Croo**, ministre: BIO joue un rôle important dans le cadre du soutien de la résilience économique de nos pays partenaires, principalement par l'accent spécifique mis sur les micro-, petites et moyennes entreprises. Les PME locales sont aujourd'hui lourdement touchées et ne disposent pas des réserves nécessaires.

Les vingt millions d'euros supplémentaires sont indépendants des moyens réguliers de BIO et sont spécifiquement axés sur le soutien de clients existants de BIO durant cette période de crise.

Seuls les clients qui étaient en bonne santé financière le 1er mars entrent en ligne de compte et les conditions sociales et de durabilité demeurent bien entendu applicables.

Plusieurs États membres préparent un financement supplémentaire de leurs IFD. Il est veillé à une coordination étroite pour pouvoir assurer efficacement, et en évitant les sans chevauchements, le financement d'urgence des IFD.

Les investissements anticycliques ne sont pas, par définition, incompatibles avec un rendement conforme au marché. BIO envisage tant des investissements à l'aide de moyens code 8 avec un rendement conforme au marché que des investissements à l'aide de moyens code 5 avec des prévisions de rendement inférieur. Les moyens additionnels sont de type code 5. Revoir les critères de rendement équivaldrait à subvenir

vanzelfsprekend dezelfde stringente sociale en duurzaamheidsvoorwaarden gekoppeld worden als aan alle andere investeringen van BIO.

Het voorstel tot verhoging van de middelen van BIO past in een algemene Europese benadering van het opvangen van de economische gevolgen van de crisis. Onder meer de Europese Commissie benadrukt hierbij het belang van de DFI's. Verschillende Europese lidstaten, waaronder, Frankrijk, Duitsland, Nederland en Finland, bereiden een gelijkaardige beslissing als België voor en hebben de intenties om hun DFI's eveneens bij te springen met bijkomende financiering. Bij de beoordeling van dienovereenkomstige aanvragen wordt er nauw gecoördineerd met andere DFI's in Europa via EDFI omdat de noodfinanciering van BIO en de andere EDFI's efficiënt en zonder overlap moet worden ingezet.

Deze aanpak sluit aan bij de prioritaire focus die ik sinds het begin van mijn mandaat als minister van Ontwikkelingssamenwerking op de ontwikkeling van het lokaal ondernemerschap heb gelegd. In dezelfde zin kunnen bijkomende middelen ter hoogte van minstens 2,5 miljoen euro worden toegekend aan de Business Partnership Facility, zodat er extra oproepen voor projecten ter ondersteuning van kleine en middelgrote bedrijven in deze landen gelanceerd kunnen worden.

Wat de verhouding betreft tussen de middelen van code 8 – met marktconform rendement – en die van code 5 – middelen waarvan de rendementsverwachtingen lager en/of de risico's hoger liggen –, impliceert anticyclisch investeren mijns inziens niet per definitie dat dergelijke investeringen geen marktconform rendement zouden kunnen halen. Voor extra investeringen in deze crisistijd voorziet BIO zowel in code 8-middelen uit het eigen vermogen als code 5-middelen waarvan de rendementsverwachtingen effectief lager en/of de risico's hoger kunnen zijn. De extra middelen die aan BIO ter beschikking zullen worden gesteld vanuit de middelen van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking zijn code 5.

Ik vind niet dat deze rendementsvereiste voor de algemene werking van BIO herzien dient te worden. BIO investeert in privéondernemingen en een lager dan marktconform rendement zou neerkomen op het subsidiëren van commerciële bedrijven. Dit zou het doel om lokaal ondernemerschap te helpen ontwikkelen voorbijschieten en de duurzame impact van deze bedrijven in grote mate ondergraven.

In 2019 werd inderdaad een soort investeringsfaciliteit opgericht die projecten financiert met een hoge ontwikkelingsimpact of een lagere return dan BIO normaliter op haar balans zou nemen. Deze faciliteit, die gebruikmaakt van code 5-middelen, zal mee ingezet worden in het antwoord dat BIO formuleert ter ondersteuning van haar klanten doorheen deze crisis.

12.05 Els Van Hoof (CD&V): Dank u wel, mijnheer de minister, voor uw antwoord.

Ik heb begrepen dat 20 miljoen euro naar bestaande projecten gaat. Dat is geruststellend voor ondernemingen die al in het BIO-programma zitten om de crisis het hoofd te kunnen bieden. Dat is duidelijk.

tionner des entreprises commerciales.

L'instrument d'investissement créé en 2019 utilise des moyens du code 5 et sera également déployé dans le cadre de l'assistance fournie aux clients de BIO.

12.05 Els Van Hoof (CD&V): Il est rassurant que les moyens supplémentaires iront aux clients existants.

12.06 John Crombez (sp.a): Ik denk niet dat het de plaats en het moment is om een zware discussie over marktconformiteit van rendement te hebben. Ik dank de minister wel voor zijn antwoord. We zullen de beoordelingswijze van de projecten zelf heel goed opvolgen. Het is belangrijk om nu te streven naar een hogere ontwikkelings-impact om ervoor te zorgen dat in abnormale tijden de impact van ontwikkeling van ondernemersschap er wel degelijk is. De dossiers worden al te vaak afgewezen omwille van referentie aan het verleden, van wat marktconformiteit zou moeten zijn. We zullen dit zeker opvolgen.

12.0512.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Dank u wel, mijnheer de minister, voor het uitgebreide antwoord.

Het jaarlijkse bedrag dat besteed wordt aan BIO zal met de helft worden verhoogd. Steun voor de privésector kan op zich zeker zijn plaats hebben in het beleid van ontwikkelingssamenwerking. Tegelijkertijd wil ik toch de aandacht vestigen op een aantal belangrijke internationale oproepen om middelen voor structurele ontwikkelingssamenwerking, op andere vlakken dus, ook te verhogen. Daar zien we voorlopig geen extra middelen vanuit België.

Ik volg de opmerking van de heer Crombez. Ik heb ook wel de nood om te bekijken welke criteria worden gebruikt en welke afwegingen BIO maakt in de beslissing om middelen toe te kennen aan bepaalde bedrijven, aan bepaalde projecten, bepaalde investeringen.

Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, is er een mogelijkheid om meer transparantie te krijgen als Parlements lid? Heel vaak wordt er, deels terecht, geschermd met de confidentialiteit, want het gaat om een commerciële beslissing. In hoeverre kunnen wij een zicht hebben op de afweging die gemaakt wordt in het steunen of niet steunen van projecten?

12.08 Minister Alexander De Croo: Het is geen slecht idee om de heer Zonneveld hier uitnodigen, dat is nog al gebeurd. Zo kan in deze commissie een dialoog met hem aangegaan worden.

De **voorzitter**: Dit kan gepland worden en dan kan er concreet gevraagd worden naar die 20 miljoen euro en de invulling ervan. Ik zal ook doorgeven aan het secretariaat om te focussen op de projecten en een algemene uitleg aan het begin van een legislatuur. Kunnen we dit zo afspreken?

12.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, dat kan. Indien Luuk Zonneveld wordt uitgenodigd, kan hem misschien onmiddellijk de vraag worden doorgegeven.

De **voorzitter**: Dat is de bedoeling.

12.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, welke ruimte kunnen wij, Parlementsleden, krijgen, om echt een zicht te krijgen op het afwegingskader bij concrete beslissingen tot steun?

De **voorzitter**: Wij zullen die vraag concreet meegeven. Dat was de intentie van mijn tussenkomst.

12.06 John Crombez (sp.a): Nous suivrons attentivement le mode d'évaluation des projets. En ces temps anormaux, il faut effectivement un impact plus important en termes de développement.

12.051 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): L'aide au secteur privé a sa place dans la politique de coopération au développement mais il faut également en appeler à l'échelle internationale à l'augmentation des moyens pour la coopération au développement structurelle.

Parallèlement, j'entends également suivre les décisions de BIO concernant l'octroi de moyens. Une plus grande transparence à cet égard serait-elle possible au Parlement?

12.08 Alexander De Croo, ministre: Ce ne serait pas une mauvaise idée d'inviter ici M. Zonneveld, le CEO de BIO.

La **présidente**: Je le signalerai au commissariat de la commission.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Samengevoegde vragen van

- John Crombez aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Extra middelen voor de ontwikkelingssamenwerking" (55006802C)

- Séverine de Laveleye aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "Bijkomende steun voor ontwikkelingssamenwerking" (55006807C)

13 Questions jointes de

- John Crombez à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Des moyens supplémentaires pour la coopération au développement" (55006802C)

- Séverine de Laveleye à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Le soutien additionnel pour la coopération au développement" (55006807C)

13.01 John Crombez (sp.a): Mijnheer de minister, collega De Vriendt heeft daarnet eigenlijk al een inleiding gegeven. Er is de toenemende internationale vraag om de effectieve middelen voor ontwikkelingssamenwerking te verhogen.

De volgende twee vragen uit mijn ingediende tekst breng ik in het bijzonder onder de aandacht.

Is Europa zich zeer actief aan het organiseren om de vraag naar meer middelen voor ontwikkelingssamenwerking te beantwoorden?

Is ook de Belgische regering extra investeringen aan het voorbereiden, misschien in lijn met wat de ODI voorstelt, namelijk 0,7 % van de voorziene relancemiddelen?

In uw antwoord op mijn vier vragen, zal ik vooral op de genoemde twee vragen uw antwoord goed beluisteren.

13.01 John Crombez (sp.a): Au niveau international, de plus en plus de voix s'élèvent en faveur d'une augmentation des moyens pour la coopération au développement.

L'Europe s'organise-t-elle activement à cet effet? La Belgique prépare-t-elle des investissements supplémentaires, par exemple à concurrence de 0,7 % des moyens de relance planifiés, comme le propose l'Overseas Development Institute (ODI)?

13.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *Le 22 avril, vous nous annoncez un montant additionnel en 2020 de 22 millions d'euros pour l'aide humanitaire (à travers les agences coordonnées par les Nations Unies). Les Nations Unies appellent à une mobilisation générale de soutien structurel aux pays du Sud, en plus d'une approche humanitaire. Par ailleurs, un plan de relance de l'Union européenne a été présenté par la Commission le 27 mai dernier qui inclut des moyens additionnels de 10 milliards d'euros pour la coopération au développement et 5 milliards pour l'aide humanitaire. Vous nous annoncez aussi être en période de formulation d'une note de stratégie post-Covid19. Mes questions sont les suivantes:*

- Avez-vous l'ambition de débloquer des moyens additionnels encore en 2020 pour la coopération au développement pour soutenir les partenaires du Sud?

- Quelle position la Belgique va-t-elle tenir au sein du Conseil vis-à-vis du plan de relance de l'Union européenne?

- Où en est la formulation de la stratégie post-Covid et quels sont les acteurs mobilisés par vos services pour sa formulation?

13.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): *U hebt aangekondigd dat er in 2020 22 miljoen euro extra voor humanitaire hulp zal worden uitgetrokken. De VN roept op tot een structurele ondersteuning van de landen in het Zuiden, naast een humanitaire aanpak. De Europese Commissie heeft een herstelplan voorgesteld dat in 10 miljard euro extra voor de ontwikkelingssamenwerking en 5 miljard euro extra voor humanitaire hulp voorziet. U hebt ook aangekondigd dat u aan een nota over de post-COVID-19-strategie werkt. Zult u in 2020 nog bijkomende middelen ter beschikking van ontwikkelingssamenwerking stellen om het Zuiden te ondersteunen? Welk standpunt zal België in de Raad met betrekking tot het herstelplan verdedigen? Hoe staat het met de post-COVID-19-strategie en welke stakeholders zullen er bij het opstellen ervan*

betrokken worden?

13.03 Minister **Alexander De Croo**: België is een voorstander van de multilaterale aanpak van deze crisis. Het spreekt voor zich dat de aard van de crisis en de bedragen die nodig zijn om deze crisis te doorstaan van een dergelijke grootteorde zijn dat die ons land ver overstijgen. We steunen dan ook ten volle een sterk EU-engagement volgens het principe van *leave no one behind*. Het werd ook ingeschreven in de agenda van 2030. Dit is de leidraad van onze internationaal gecoördineerde inspanningen.

Er werden geen bijkomende budgetten uitgetrokken dan de middelen die momenteel reeds in de begrotingswet voor ontwikkelingssamenwerking zitten. Bestaande middelen zullen echter flexibel worden ingezet om de nodige steun te verlenen in het kader van de strijd tegen COVID-19. Concreet zal ik voor de derde en de vierde schijf voorstellen om een driedelige beleidsfocus te hanteren met betrekking tot de strijd tegen de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan.

Ten eerste, humanitair: focus op de gezondheid, behouden en uitbreiden naar voedselzekerheid. Ten tweede, mensenrechten: focus op vrouwen, meisjes en kinderen. Ten derde, socio-economisch ondersteunen van de privésector en sociale bescherming.

Voor de derde schijf wordt in deze drie domeinen op dit moment in respectievelijk 33, 8 en 34 miljoen euro voorzien. De 20 miljoen euro van BIO zit daarin.

En termes de moyens, la réponse de la Belgique est, dans l'ensemble, axée sur:

- la mobilisation flexible de moyens budgétaires existants;
- l'agilité des programmes en cours qui relèvent souvent de l'autonomie de nos partenaires et de la Coopération;
- les positions politiques et diplomatiques pour influencer la réponse de la communauté internationale et, en particulier, des partenaires multilatéraux.

Il s'agit naturellement d'une question qui dépasse le seul aspect de l'aide à nos partenaires, puisque les fonds proposés par la Commission européenne pour un appui supplémentaire dans le domaine de l'aide humanitaire et du développement font partie d'un plan total de 750 milliards d'euros.

Dit voorstel voorziet in 16,6 miljard euro voor internationale uitdagingen. Meer specifiek wordt er voorgesteld om 6 miljard euro extra uit te trekken voor humanitaire noden en 10,6 miljard euro toe te

13.03 **Alexander De Croo**, ministre: La Belgique est favorable à une gestion multilatérale de cette crise dont le coût excède largement les capacités financières de notre pays. C'est pourquoi nous soutenons un engagement fort de l'UE, qui constitue le fil rouge de nos efforts internationaux coordonnés.

Aucun moyen supplémentaire n'a été réservé, mais les ressources existantes du budget de la Coopération au développement seront utilisées de manière flexible pour lutter contre le COVID-19. Pour les troisième et quatrième tranches, la lutte contre le COVID-19 sera axée en priorité sur la santé, élargie à la sécurité alimentaire. De plus, en matière de droits humains, nous attachons énormément d'importance aux femmes, aux jeunes filles et aux enfants. Enfin, nous soutiendrons le secteur privé et la protection sociale.

Dans le cadre de la troisième tranche, nous avons pour l'heure prévu respectivement 33, 8 et 34 millions d'euros pour ces trois domaines. Les 20 millions d'euros de BIO y sont inclus.

Het antwoord van België is gericht op de flexibele inzet van de bestaande begrotingsmiddelen, op de lopende programma's van onze partners en Ontwikkelingssamenwerking en op onze politieke en diplomatieke standpunten.

De problematiek overstijgt de hulp aan onze partners. De middelen die de Europese Commissie voorstelt om bijkomende steun te bieden op het vlak van humanitaire hulp en ontwikkeling maken deel uit van een totaalplan van 750 miljard euro.

Ce plan prévoit 16,6 milliards d'euros pour relever les défis à l'échelle internationale dont six

voegen aan het nieuwe instrument, het Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument. Deze laatste som zou vooral focussen op de steun aan de noodzakelijke investeringen voor socio-economische relance en moeten toelaten om 70 miljard euro aan investeringen te garanderen. De 16,6 miljard euro zijn overigens 2,21 % van de interne enveloppe en dus meer dan wat u als ideaal voorstelt, met name de 0,7 % van de interne EU-inspanningen.

België zal dit voorstel met een sterke internationale solidariteit ondersteunen. Dit moet voor mij ook leiden naar een meer assertieve rol voor de EU op mondiaal niveau, ook op het vlak van internationale ontwikkeling.

Inzake ons beleid rond schuldkijschelding laat ons land zich in essentie leiden door de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. België streeft ernaar om de ontwikkelingslanden te helpen in hun streven naar een duurzame schuldhoudbaarheid. Concreet zal ons land de discussie inzake schuldkijscheldingen dan ook met open vizier en constructief aanvatten. We moeten er wel op letten dat de discussie gekoppeld wordt aan bepaalde principes zoals transparantie, de strijd tegen de impact van COVID-19 en goed bestuur.

We moeten ook vermijden dat schuldkijschelding gebruikt zou worden om simpelweg andere schulden af te betalen, bijvoorbeeld Chinese of private. Dit kan alleen door sterk multilateraal overleg via de club van Parijs, maar ook met China en de Bretton Woods-instellingen. Dit vergt dus tijd. Onder leiding van de Thesaurie wordt momenteel ook aan een analyse gewerkt over de mogelijke impact van de schuldkijschelding op ons land, zowel direct, via bilaterale akkoorden, als indirect, via een mogelijke multilaterale schuldkijschelding.

Pour ce qui concerne la formulation de la stratégie post-COVID, l'analyse et les réorientations au niveau du volet santé sont pratiquement terminées. C'est le fruit d'une consultation des services de mon administration avec Enabel, la plate-forme de la société civile, Be-cause health, et l'Institut de Médecine Tropicale.

Sur le volet socioéconomique, un premier projet a été rédigé. Il tente d'identifier les défis-clés en lien avec l'impact du COVID sur chaque secteur de la coopération belge et les pistes de réponses. C'est à ce stade le fruit d'un travail des experts thématiques au sein de mon administration. Une fois que le projet aura parcouru les étapes d'une consultation interne au sein de l'administration, il sera discuté plus largement avec les postes diplomatiques et les partenaires de la coopération belge. L'idée est de se tourner de préférence vers les plates-formes d'acteurs existants. Vu les incertitudes sur les impacts

milliards d'euros pour les besoins humanitaires et 10,6 milliards d'euros pour le nouvel instrument de voisinage, de coopération au développement et de coopération internationale. Ce dernier montant doit contribuer à la relance socioéconomique. De plus, les 16,6 milliards d'euros représentent 2,21 % de l'enveloppe interne et donc plus de 0,7 % des efforts internes de l'UE. La Belgique soutiendra cette proposition. L'ensemble doit permettre à l'UE de s'affirmer davantage sur la scène internationale, y compris dans le domaine du développement international.

En ce qui concerne la politique de remise de dette, la Belgique est notamment guidée par des objectifs de développement durable et par une soutenabilité durable de la dette. Notre pays abordera la discussion relative à la remise de dette dans un esprit ouvert. Celle-ci devra toutefois être couplée à des principes tels que la transparence, la lutte contre le COVID-19 et une bonne gouvernance. La remise de dette ne doit, en outre, pas servir à apurer d'autres dettes. Elle ne peut être organisée que dans le cadre d'une forte concertation multilatérale via le Club de Paris, mais aussi avec la Chine et les institutions de Bretton Woods. Nous procédons actuellement aussi à une analyse de l'incidence de la remise de dette sur notre pays.

De bijsturing van het luik gezondheid van de post-COVID-strategie is bijna rond. Ze is het resultaat van overleg met Enabel, Be-cause health en het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG).

In een eerste sociaal-economisch project worden de impact van de COVID-crisis op elke sector van de Belgische ontwikkelingssamenwerking en de mogelijke antwoorden erop geïdentificeerd. Na intern overleg in de administratie zal het besproken worden met de

socioéconomiques, le second volet doit être compris comme une réponse itérative susceptible de se nuancer au fil des mois.

diplomatieke posten en de partners van de ontwikkelings-samenwerking, bij voorkeur via de bestaande platforms. Het tweede luik moet worden opgevat als een iteratief antwoord dat in de komende maanden verfijnd kan worden.

Het spreekt voor zich dat de COVID-19-crisis en de gevolgen voor onze partners een belangrijke invloed zullen hebben op de discussies die worden gevoerd op Europees niveau. Het zal ook een weerslag vinden in de manier waarop wij met onze partners samenwerken, onder meer met een duidelijk grotere aandacht voor de gezondheidszorg in de samenwerkingsprogramma's. België is traditioneel altijd al een sterke partner geweest in de ontwikkeling van gezondheidssystemen en dat zullen wij zeker blijven benadrukken in onze internationale relaties. Ook de nieuwe EU-Afrika-strategie zal in dat licht moeten worden bijgestuurd, maar de juiste inhoud ervan is nog in behandeling. De vraag is overigens of de EU-Afrika-top in het najaar, net door de crisis, wel zal kunnen plaatsvinden.

De toute évidence, la crise du COVID-19 aura une incidence importante sur les discussions européennes et sur la coopération avec nos partenaires. Une plus grande attention sera en tout cas prêtée à la santé. La Belgique a toujours été un partenaire solide dans le développement de systèmes de santé et elle le restera. La nouvelle stratégie UE-Afrique devra également être ajustée dans cette optique, mais ce point est encore à l'examen. En raison de la crise, il n'est d'ailleurs pas encore certain que le sommet UE-Afrique pourra se tenir à l'automne.

13.04 John Crombez (sp.a): Mijnheer de minister, ik kan maar een element toevoegen aan uw antwoord. Inzake de steun voor ontwikkelingssamenwerking – ik laat nu even de schuldverlichting aan de kant – worden altijd zeer moeilijke optelsommen geformuleerd, die nadien druk worden besproken met het middenveld en in artikels.

13.04 John Crombez (sp.a): Des débats interminables sur les chiffres peuvent en fait nous être épargnés si le ministre se déclare disposé à lier, pour partie, notre politique de relance à la coopération au développement, comme l'a proposé l'ODI.

Het enige dat ik wilde toevoegen aan uw antwoord is om te overwegen of België een engagement kan uitspreken dat het een deel van zijn relance aan de ontwikkelingssamenwerking zal verbinden. Dat maakt al die moeilijke discussies over de optelsommen en de cijfers veel gemakkelijker. Die zijn dan niet nodig, want dan is er een vast engagement om onze eigen relance, waar geen vast bedrag aan is gekoppeld, maar die in volle ontwikkeling is, aan de ontwikkelings-samenwerking te verbinden. Ik stel voor dat u dat engagement aangaat, mijnheer de minister, zoals het ODI voorstelde.

13.05 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, si j'ai bien compris, à part les 22 millions d'euros additionnels apportés pour l'aide humanitaire et l'allègement des dettes, aucun montant additionnel n'est prévu pour 2020. Vous misez plutôt sur la flexibilité et le soutien multilatéral.

13.05 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Afgezien van de 22 miljoen euro extra voor humanitaire hulp en schuldverlichting is er voor 2020 in geen bijkomende bedragen voorzien.

13.06 Alexander De Croo, ministre: Aucun montant additionnel à ce qui est prévu dans le budget 2020 n'est effectivement envisagé.

13.06 Minister Alexander De Croo: Buiten hetgeen er in de begroting 2020 ingeschreven werd, is er in geen bijkomend bedrag voorzien.

13.07 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Chacun reconnaît la

13.07 Séverine de Laveleye

plus-value de la coopération belge en termes de flexibilité et d'orientation multilatérale avec un soutien clair à une stratégie européenne, sans oublier les premières initiatives que vous avez prises en vue de l'allègement des dettes. Cependant, il me semble qu'il aurait été pertinent d'aller gratter les fonds de tiroirs de cette législature et d'essayer de faire un geste financier additionnel plutôt que de se contenter de se concentrer sur les stratégies.

La Belgique est quand même un des pays les plus riches de la planète. Après une grosse diminution des montants alloués à la coopération belge durant ces dernières années pour n'atteindre que 0,42 % du revenu national brut en 2019, c'était, selon moi, le moment d'envoyer un signal fort. Monsieur De Croo, vous auriez bien fait si vous aviez donné un petit coup d'accélérateur pour finir votre législature en beauté!

Quoi qu'il en soit, je reviendrai sur cette question car c'est bien de soutenir les dynamiques multilatérales, mais il faut également pouvoir mettre la main au portefeuille. La Belgique a un rôle de leader à jouer en la matière.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 15 h 38 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.38 uur.

(Ecolo-Groen): Iedereen erkent de meerwaarde van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en van de eerste initiatieven die er met het oog op de schuldverlichting genomen werden. Het zou echter aangewezen geweest zijn de laatste centen op de begroting van deze zittingsperiode bij elkaar te schrapen en te trachten een extra financieel gebaar te maken. België is een van de rijkste landen ter wereld. Het moet ter zake een leidersrol spelen.